

Jaarverslag 2019

RAY
OF
HOPE

Voorwoord

Al bijna 25 jaar nu is ROH een adoptiedienst die bemiddelt tussen Vlaamse gezinnen die een buitenlands kind een thuis willen aanbieden. En dat proberen we -een sterk professioneel team en een gedreven raad van bestuur- niet alleen zo goed mogelijk te doen maar altijd met een grote ethische en morele reflex.

Het was dan ook een moeilijke periode waar wij als ROH het voorbije jaar door moesten. Naar aanleiding van persberichten waarbij adopties uit Ethiopië en dan in het bijzonder de werking van ROH in vraag werd gesteld, kwam het tot een hoorzitting in het Vlaams Parlement waar onze coördinator toelichting gaf en verduidelijking bracht. Wat mij persoonlijk het meest gestoord heeft in die hele toestand, was dat men niet alleen in de media maar zelfs op de website van de overheid over "fraude met adopties" sprak, zonder enig voorbehoud, laat staan bewijs van enige malversaties. ROH verwacht geen bijzondere bevindingen na de analyse van het panel van experts dat werd aangesteld. Je ziet onder zo'n omstandigheden wel paraplu's opengaan en andere organisaties hoor je niet. Jammer en duidelijk een gemiste kans om als organisaties die zich professioneel met adoptie bezighouden een gezamenlijk standpunt in te nemen en om aan spelers duidelijk te maken dat men geen politiek gewin moet zoeken met dergelijke delicate materie.

We gingen het voorbije jaar ook op kanaalbezoek in Slovaakse. Dat werd een intense zoektocht naar een antwoord op de vraag of ROH al dan niet gaat bemiddelen om voor kinderen uit dat land -een Europees land!- hier in Vlaanderen een gezin te zoeken. Na grondige analyse van vooral de situatie van de Roma daar, blijven we daar erg huiverig voor.

Het voorbije jaar werd ook duidelijk dat vanaf 1/1/23 nog maar 1 dienst voor internationale adoptie zal erkend worden door de overheid. De logica der dingen zou zijn dat de 3 bestaande diensten fusioneren. Maar dat blijkt niet zo eenvoudig te zijn. Er werd gevraagd aan de overheid om voor een neutrale bemiddelaar te zorgen en die kwam er. Waar er aanvankelijk een bijna vliegende start werd genomen, zagen we het proces vertragen nadat we op inhoud en visie aandrongen in plaats van eerst op structurele vormen te focussen. Waar dit nog grotendeels af te leggen parcours ons zal brengen, is moeilijk te voorspellen, maar ROH blijft constructief en opbouwend in de hoop te kunnen landen met de best haalbare oplossing.

Voor de cijfers en uitgebreider nieuws over de landen waarmee ROH samenwerkt, verwijs ik graag naar de inhoud van het jaarverslag op de volgende bladzijden.

Maar terwijl ik dit voorwoord schrijf, zitten wij met z'n allen 'in ons kot', een nooit eerder geziene 'lock down light' houdt ons land en de zo goed als hele wereld in de ban. Maar, ook dan gaat het werk van onze adoptiedienst verder. Zo is ons team -mede dankzij een enorme inzet van de Haïtiaanse overheid, de contactpersoon in Haïti en FCA- erin geslaagd om een eerder toegewezen kind uit Haïti met een repatriëringsvlucht thuis te krijgen. Met de volharding van een terriër heeft het onze coördinator haast bloed, zweet en tranen gekost om dit huzarenstuk te realiseren. Ik volgde het van dichterbij en het was een rollercoaster: tot een half uur voor vertrek van de vlucht was het niet zeker of het zou lukken. Maar het meisje is veilig thuis bij haar adoptiegezin. En dat leverde volgende reactie op:

"...l'histoire de...confirme le nom de ton organisme Ray of Hope. Il ne faut jamais baisser les bras lorsqu'on a la conviction de faire une bonne action, une action salutaire"... C'est la preuve que l'union fait la force pour le bonheur de tous..."

Mooi toch? Het is een welverdiende pluim voor ons team dat zich telkens opnieuw volledig engageert voor elk kind, voor elk gezin waar ze het verschil voor kunnen maken. Ondanks het feit dat dat al jaren gebeurt onder steeds moeilijker wordende omstandigheden (want waar gaat het met internationale adoptie naar toe?) blijven ze zich inzetten. Dat is en blijft de beste garantie voor goede dienstverlening. Moet ik nog vertellen dat ik een trotse voorzitter ben?

Christine Gonnissen
Voorzitter

November 2018 – kanaalbezoek Slovakije

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord.....	2
1. Doelstellingen in 2019.....	6
2. Interne werking.....	8
2.1 Bestuursorgaan.....	8
2.1.1 Algemene Vergadering	8
2.1.2 Raad van Bestuur	8
2.1.3 Directiecomité	9
2.2 Team.....	9
2.2.1 Personeelsteam	9
2.2.2 Andere Teamleden.....	10
2.2.3 Vrijwilliger	11
2.2.4 Werking van het Team.....	11
2.2.5 Werkinstrumenten.....	11
2.2.6 Vergaderingen binnen de adoptiesector.....	12
2.2.7 Vorming van de personeelsleden.....	12
3. Werking in België.....	13
3.1 Procedure die KA doorlopen voor ze bij ROH terechtkomen	13
3.1.1 Aanmelding en informatiesessie.....	13
3.1.2 Gerichtte doorstroom.....	14
3.1.3 Voorbereiding door Steunpunt Adoptie.....	14
3.1.4 Geschiktheid van kandidaat-adoptanten	14
3.2 Procedure die KA doorlopen bij ROH.....	16
3.2.1 Informeren van kandidaat-adoptanten.....	16
3.2.2 Wachtlijstbeheer	18
3.2.3 Intake	21
3.2.4 Voorbereiding van de kandidaat-adoptanten.....	23
3.2.5 Toewijzing.....	24
3.2.6 Reisvoorbereiding	25
3.2.7 Huisbezoek voor afreis.....	26
3.2.8 Aankomstgesprek.....	27
3.2.9 Nazorg.....	27
4. Landen	37
4.1. Algemeen.....	37
4.2. India	40
4.3. Burkina Faso.....	42

4.4.	China.....	45
4.5.	Haïti - Proeffase.....	46
4.6.	Vietnam - Proeffase.....	48
4.7.	Marokko - Proeffase	49
4.8.	Bhutan - Proeffase.....	49
4.9.	Slovakije – on hold.....	50
4.10.	Ethiopië - Stopgezet	53
4.11.	Sri Lanka – Stopgezet.....	54
4.12.	Landen in Onderzoek.....	54
4.12.1.	Burundi	54
4.12.2.	Rwanda	55
4.12.3.	Benin	55
4.12.4.	Democratische republiek Congo	56
5	Evaluatie.....	57

1. Doelstellingen in 2019

In mei 2019 werd het BVR inzake interlandelijke adoptie gewijzigd. Hieruit kwamen twee grote doelstellingen uit voort.

Eenzijds: werken aan de fusie van de adoptiediensten die tegen 2023 rond moet zijn, en anderzijds een uitbreiding van het nazorgaanbod realiseren. Dit laatste was iets waarvoor we als adoptiediensten al jaren hadden geijverd en dit nemen we dus dankbaar in ontvangst.

We zagen met de coördinatoren de kans om hierin meteen samen aan de slag te gaan. We planden concreet de uitbreiding van het nazorgaanbod: extra huisbezoeken op scharnierpunten en voor afreis, heel concreet gericht op het kind.

Het bestuur stelde zich bereidwillig en constructief op om de fusie mee vorm te geven. Er werd op onze vraag een onafhankelijke bemiddelaar aangesteld, op het eerste overleg waren nagenoeg alle bestuursleden van Ray of Hope aanwezig. Het getuigt van de motivatie om dit proces tot een goed einde te brengen. Helaas waren we einde 2019 nog niet ver gekomen.

Ray of Hope heeft duidelijk gesteld dat we deze fusie moeten aangrijpen om een vernieuwde adoptiedienst op te richten. Waarvoor, met behulp van alle betrokkenen in een adoptieproces en wetenschappers ter zake, wordt nagedacht over de visie die de richting van het beleid van deze dienst zal bepalen. Wij hopen dat het opgerichte experten panel hierin ook advies naar de toekomst omtrent adoptie kan geven. VCA en de minister vragen we duidelijkheid over waar adoptie in Vlaanderen in de toekomst naartoe moet gaan.

Ook in 2019 hebben we knelpunten in het adoptieproces aangekaart bij VCA. Nog steeds komen er zeer weinig kandidaten tot bij de adoptiedienst. Het DMO screent meer dan 100 kandidaten, en toch slagen de diensten samen er niet in om veel meer dan een 30 tal intakes te realiseren ondanks de grote tekorten aan kandidaten die er zijn.

Er wordt als antwoord op het dalend aantal adopties soms verwezen naar een internationale tendens waarbij het aantal kinderen dat internationaal nood heeft aan een adoptiegezin zou dalen.

Toen de coördinator gevraagd werd om in het panel te zitten van het symposium dat werd georganiseerd door Steunpunt adoptie in samenwerking met Universiteit Gent greep zij de kans om hier de 'adoptiecliff' toe te lichten. Een gevolg van het bewust laten dalen van het aantal adopties in landen onder politieke druk. Hierdoor verblijven er steeds meer kinderen in instellingen in deze landen. Dit effect is beschreven door Elizabeth Bartholet van Harvard Law School. Prof. Vandenhoe lichtte op datzelfde symposium toe, dat het Haagse Verdrag niet zo heel duidelijk is in zijn subsidiariteit, m.n. of een kind beter in een instelling of in een adoptiegezin opgroeit. Hij legde de tekst samen met het kinderrechtenverdrag en kwam tot besluit dat een adoptiegezin absoluut primeert op het opgroeien in een instelling.

Dit sterkt ons in het verder zetten van ons werk.

Waar de uitdaging is om in steeds meer landen steeds minder adopties te realiseren, is er ook de uitdaging om deze adopties met zeer veel zorg te omkaderen. Deze kinderen zijn kinderen die echt nood hebben aan een thuis, bij een dergelijk laag aantal adopties kan moeilijk nog persoonlijk gewin aan de orde zijn. We stellen ook vast dat de landen steeds meer maatregelen inzetten om adopties steeds beter te controleren.

De uitwisselingen met centrale autoriteiten in herkomstlanden tonen dat elke keer opnieuw aan. We moeten hen niet meer leren hoe het moet, we kunnen elkaar helpen om te leren en te begrijpen hoe het moet.

Het is dan ook jammer dat we moeten vaststellen dat er lege plaatsen zijn op wachtlijsten in bepaalde herkomstlanden, waardoor we niet altijd konden beantwoorden aan de vraag om voor een kindje een thuis te vinden of weinig mogelijkheden hadden om tot een goede match te komen. Daarnaast stelden we vast dat het beperkt aantal kandidaten dat een geschiktheidsvonnis haalt een zeer lang proces door moet lopen alvorens ze bij een adoptiedienst terecht komen en vermoedelijk hierdoor vaak afhaken.

Wij hopen dat men in 2020 met de voorbereiding tot de fusie van de adoptiediensten opnieuw de kansen wil zien die adoptie kan bieden aan een kind en een gezin. Er blijven heel wat uitdagingen bestaan omtrent het afbakenen van kindprofielen, in 2020 is VCA hierover in overleg gegaan met professoren ter zake. We kunnen dit enkel toejuichen en hopen zo dat er een duidelijke visie komt op adoptie.

Intussen werken wij hard verder aan de uitbouw van het nazorgaanbod en de verbetering van de voorbereiding van de adoptanten. Ook voor de rootsvragen wordt er bekeken hoe we alle geadopteerden op de best mogelijke manier kunnen helpen.

Hiertoe hebben we Artvelde Hogeschool gevraagd een onderzoek te doen naar de ervaringen van de adoptiegezinnen die in de afgelopen 25 jaar bij Ray of Hope passeerden om zo conclusies te kunnen trekken naar een beter nazorgaanbod in de toekomst.

In 2020 is het 25 jaar geleden dat het eerste kind via Ray of Hope een thuis vond in een Vlaams gezin, in september vieren we dat met een feest voor alle adoptiegezinnen. Hierop hopen we de resultaten van het onderzoek bekend te maken. We streven ernaar 2020 met concrete toekomstplannen af te sluiten.

2. Interne werking

2.1 Bestuursorgaan

2.1.1 Algemene Vergadering

Voorzitter: Katrien Schryvers tot en met 19 juni 2019, Christine Gonnissen volgde haar op.

Leden: Christine Gonnissen, Christel Vergauwen, Guy De Meester, Joshi Janssen, Marc Claeys, Wilfried Verniest.

In 2019 kwam de algemene vergadering twee maal samen. Gaby Jennes en Katrien Schryvers namen ontslag uit de algemene vergadering.

2.1.2 Raad van Bestuur

Voorzitter Christine Gonnissen:

Leden van de raad van bestuur:

Christel Vergauwen

Guy Demeester

Marc Claeys

Joost Germis

Joshi Janssen

Wilfried Verniest

In juni 2019 nam Katrien Schryvers haar ontslag als voorzitter en werd Christine Gonnissen benoemd als voorzitter.

Gaby Jennes nam ontslag als lid van de raad van bestuur en er kwamen 2 leden bij, m.n. Joost Germis en Joshi Janssen.

De raad van bestuur kwam 7 keer samen in 2019.

Per agendapunt van de RVB is er een korte nota. De verslagen worden bewaard in het kantoor van de adoptiedienst.

2.1.3 Directiecomité

Het directiecomité bestaat uit drie bestuurders m.n. Christine Gonnissen, Wilfried Verniest, Guy De Meester en de coördinator Erika Van Beek.

Het directiecomité kwam in 2019 gekoppeld aan de RVB samen en in functie van de fusiegesprekken. In totaal kwamen ze zesmaal samen.

2.2 Team

2.2.1 Personeelsteam

De verantwoordelijkheden voor de werking zijn als volgt verdeeld:

Erika Van Beek, coördinator en kanaalverantwoordelijke voor Haïti, Togo en vertegenwoordigt Ray of Hope in diverse organen.

Charlotte Leloup, maatschappelijk assistente, is kanaalverantwoordelijke China (Special Needs) en Burkina Faso. Zij volgt de rootsvragen op van Ethiopië en onderzoekt nieuwe samenwerkingen en volgt de opstart van Slovakije op.

Annelies De Prest, maatschappelijk assistente, is kanaalverantwoordelijke India, Marokko en Vietnam. Zij neemt ook de boekhouding op.

Miriam De Rycke, maatschappelijk assistente. Zij nam de nazorg op zich tot mei 2019 dit voor 8u per week.

Door de wijziging van het BVR met als gevolg een uitbreiding van de subsidies in het kader van nazorg en rootsvragen, konden we op zoek gaan naar een nieuwe nazorgmedewerker. **Lynn Casteleyn** stelde zich kandidaat. Zij start in februari 2020 als nieuwe nazorgmedewerker.

2.2.2 Andere Teamleden

Vicky Quinet: psychologe

Als zelfstandig psychologe verzorgt zij de huisbezoeken in het eerste jaar na aankomst. Vanaf 2020 zal zij ook instaan voor de huisbezoeken in het kader van de uitbreiding van de nazorg: voor afreis en wanneer het adoptiekind 7 en 12 jaar oud is.

Dr. Luc Janssen: Teamarts.

Er is ook een samenwerking met een netwerk van specialist- kinderartsen en vnl. met dr. Boiy en Wojciechowski , kinderarts van UZA en het Tropisch Instituut, voor de beoordeling van de medische rapporten van de special needs kinderen.

Meester Christel Vergauwen : Teamjuriste. Zij geeft juridisch advies.

Praktische zaken, zoals legalisaties, worden geregeld via een **dienstencontract**.

2.2.3 Vrijwilliger

Ook in 2019 konden we beroep doen op Frank Okerman, vrijwilliger, die twee halve dagen per week het personeelsteam bijstaat bij het verwerken van administratie en vnl. het bijwerken en digitaliseren van het archief. Frank werkte een nieuwe database voor het bijhouden van de roots- en nazorgvragen uit.

2.2.4 Werking van het Team

Door langdurige afwezigheid van Charlotte Leloup in 2019, werd de dagelijkse werking van het team een beetje aangepast. Er werd minder officieel overlegd, maar er gebeurde meer tussentijdse besprekingen om de continuïteit van de dienst te blijven garanderen.

Briefing: overleg om de dossiers kritisch te evalueren en de werking te bespreken. Er is ook tijd en ruimte voor eventuele grieven rond de dagelijkse werking te bespreken.

Teamvergadering: met alle teamleden.

Op deze vergadering worden volgende punten overlopen:

- Verslag van de huisbezoeken in het kader van de primaire nazorg.
- De families met een extra zorgvraag.
- De profielen van de voorgestelde kinderen en bekrachtiging van de 'matching'.
- Bespreking van de kanalen.
- Aandacht voor het uitdiepen en toelichten van medische problemen die zich regelmatig stellen bij adoptiekinderen. Zo wordt elke teamvergadering ook een vormingsmoment.
- Evaluatie van onderdelen van de werking.

2.2.5 Werkinstrumenten

Om de continuïteit van de werking te garanderen maken we gebruik van enkele 'instrumenten' en principes. Per herkomstland worden er **lijsten**, met details per dossier, bijgehouden door de kanaalverantwoordelijke en zijn er **procedurehandboeken** per actief kanaal, met de te volgen procedurestappen. Wanneer de kanaalverantwoordelijke afwezig is kan een van de collega's overnemen zonder stappen over te slaan in de procedures. De handboeken zijn 'levende' instrumenten die voortdurend worden aangepast.

Het **kwaliteitshandboek bundelt** alle informatie rond kwaliteit en werking met alle afgesproken regels. Veranderingen worden steeds ingepast op basis van tussentijdse evaluaties.

De **database bevat** alle dossiergegevens. Daarmee is iedereen snel en adequaat op de hoogte van de stand van een dossier en van de communicatie met de betrokken (kandidaat-) adoptanten.

In 2018 werd een nieuw instrument toegevoegd: een database voor nazorg en rootsvragen. Deze zijn verbonden aan het dossier van de geadopteerde en stellen ons in staat om de complexiteit van de vele nazorg- en rootsvragen beter te registreren en op te volgen. In 2019 werd deze verder op punt gesteld, zo kregen we ook zicht op o.a. wachttijden van adoptanten in de hele procedure tussen aanmelding bij VCA en thuiskomst met hun kindje. Het helpt ons om betere inzichten te verkrijgen.

2.2.6 Vergaderingen binnen de adoptiesector

In het netwerk binnen de sector vertegenwoordigt de coördinator Ray of Hope in de vergaderingen bij **VCA**: groot adoptieoverleg, bilateraal overleg, coördinatorenoverleg en ketenoverleg. In totaal was de dienst aanwezig op 17 overlegmomenten georganiseerd door VCA.

De coördinator vertegenwoordigt ook de buitenlandse adoptiediensten in het **Raadgevend Comité van VCA**. Het raadgevend comité kwam in 2019 viermaal samen. Door de overgang naar het agentschap opgroeien werd er een nieuw raadgevend comité opgericht. De coördinator is aangesteld als vertegenwoordiger in de Cel Adoptie van het Raadgevend Comité van het Agentschap Opgroeien.

In het kader van de fusie van de adoptiediensten die werd beslist bij de wijziging van het BVR in mei 2019 kwamen de drie buitenlandse diensten samen op vraag van de bemiddelaar aangesteld door VCA in september. Hierna volgden individuele gesprekken op elke dienst met de bemiddelaar. In 2020 zal hieraan worden verder gewerkt.

In 2019 startten de adoptiediensten, geadopteerden en Steunpunt adoptie aan een project rond 'Social Networking and you'. Het budget dat over was Steunpunt Nazorg zal ten deze worden besteed aan dit project dat in 2020 vorm zal krijgen.

2.2.7 Vorming van de personeelsleden

Aan het werk gerelateerde literatuur, internationale communicatie en nieuwsbrieven dragen bij tot nieuwe inzichten. Overleg met collega's in binnen- en vooral buitenland neemt een steeds belangrijker aandeel in onze werking in. Het team leert op deze manier samen bij.

Groot adoptieoverleg: Thema bovenplaatsing- aanpak bij pleegzorg: hierop was de coördinator aanwezig.

Symposium door Steunpunt Adoptie in samenwerking met 4 vlaamse universiteiten: UGent UAntwerpen, VUB en KULeuven

Het hele team van Ray of hope volgde de vorming van Coram BAAF georganiseerd door VCA met als onderwerp: adoptie van special needs kinderen. Coram Baaf deelde hun expertise hierin.

Annelies volgde een webinar van het boekhoudprogramma Octopus op 7 november.

3. Werking in België

3.1 Procedure die KA doorlopen voor ze bij ROH terecht komen

3.1.1 Aanmelding en informatiesessie

Wanneer mensen zich kandidaat wensen te stellen voor adoptie melden ze zich aan bij VCA via een aanmeldingsformulier. De KA krijgen dan een aanmeldingsnummer en worden uitgenodigd op een eerste informatiesessie georganiseerd door Steunpunt Adoptie binnen 3 maanden na aanmelding. De infosessie bestaat uit 2 dagdelen (2 halve dagen) en duurt in totaal 8 uur. Hier krijgen de KA ook de raad ook naar de informatiesessie van de adoptiediensten te gaan.

Indien kandidaat-adoptanten de procedure verderzetten na de informatiesessie van Steunpunt en de adoptiediensten, krijgen zij een **vragenlijst** van VCA. Hierop kunnen zij aanduiden voor welke landen zij in aanmerking wensen te komen. Op basis hiervan en op basis van de algemene wachtlijst van aanmelding worden KA geselecteerd om in te stromen in de adoptieprocedure.

In 2019 konden 110 KA opstarten voor interlandelijke adoptie door VCA.

50 in volgorde, 60 voor specifieke landen en 27 voor kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften. Onderstaande tabel van VCA, Kind en Gezin, toont een duidelijk overzicht van de cijfers.

Overzicht doorstroom 2019

	Oorspronkelijke berekening	Eigenlijke instroom
BI op volgorde	31	26
BI gericht	14	11
IA op volgorde	38	50
IA gericht*	79	60
Special needs**	54	27
Zelfstandige adoptie	Op vraag	2 (Colombia & Roemenië)
Totaal	206	174 (+2 ZA)

- *India, de Filipijnen, Thailand en Marokko (bij de IA op volgorde zijn er ook KA die deze voorkeur geven)
- ** zoals berekend voor alle landen en in het bijzonder Bulgarije, Chili, China en Kazachstan

Kind & Gezin

3.1.2 Gerichte doorstroom

Sinds de zomer van 2018 worden de KA die op de vragenlijst aangeven dat zij openstaan voor een kindje met specifieke ondersteuningsbehoefte doorgestuurd naar een adoptiedienst om na te gaan of het vooropgestelde profiel realistisch is. De adoptiedienst kan dan aangeven of de KA openstaan voor een profiel is waar nood aan is. Indien zo mogen deze KA meteen doorstromen naar de voorbereiding.

ROH deed in 2019 17 gesprekken in het kader van gerichte doorstroom. Zo'n gesprek duurt gemiddeld 2 u. Daarna moet er een verslag worden opgemaakt en bezorgd aan VCA.

Bovendien krijgen de KA slechts één maand de tijd wanneer ze de brief van VCA ontvangen om op gesprek te gaan bij een adoptiedienst. Het is dus zeer belangrijk dat de KA zich op korte tijd goed kunnen voorbereiden en dat de adoptiedienst snel voor een verslag kan zorgen.

Dit heeft wel wat extra werk meegebracht, maar het blijkt ook een zinvolle uitbreiding van het systeem. In 2019 zagen we 1 familie die in 2018 een gesprek hadden gehad in het kader van de gerichte doorstroom voor opstart bij Ray of Hope.

3.1.3 Voorbereiding door Steunpunt Adoptie

Wanneer de KA mogen doorstromen volgen zij een voorbereidingscursus van 3 dagen, 16u, gegeven door Steunpunt Adoptie. Zij geven informatie over adoptie, de adoptiedriehoek, pedagogische en psychologische aspecten bij de opvoeding, de procedure, de juridische gevolgen en mogelijke nazorg. Na de voorbereidingscursus krijgen de KA een attest en kunnen ze zich aanmelden bij de rechtbank met een verzoek om geschikt verklaard te worden voor de adoptie van 1 (of meerdere) kind(eren).

3.1.4 Geschiktheid van kandidaat-adoptanten

Om de geschiktheid van de kandidaat-adoptanten te bepalen, vraagt de jeugdrechter advies aan een Dienst voor Maatschappelijk Onderzoek (DMO). Na het onderzoek oordeelt de rechter of de kandidaten geschikt worden bevonden voor het adopteren van één of meerdere kinderen.

Wanneer de jeugdrechter de kandidaten een positief vonnis geeft, kunnen zij starten bij een adoptiedienst. Indien een verslag van een DMO negatief was, en de rechter toch een positief vonnis velt, moet het Openbaar Ministerie dit verslag herschrijven. Soms stelt zich hierdoor het probleem dat het ouderdossier voor het herkomstland een positief vonnis met een negatief verslag bevat. Dit kan problemen in de bemiddeling veroorzaken. Een positief vonnis geeft dus geen garantie op de goede afloop van de adoptieprocedure. Het is immers de rechtbank of de overheid in het herkomstland die uiteindelijk beslist of kandidaten worden aanvaard voor de adoptie van een kind. Zij baseren zich op het verslag van het openbaar ministerie.

Een geschiktheidsvonnis is 4 jaar geldig. In 2019 moesten 2 families hun geschiktheidsvonnis verlengen. 1 daarvan was een dossier dat destijds voor Ethiopië is opgestart en na de stopzetting van het kanaal overschakelden naar een ander land.

Voor de verlengingsprocedure stelt de regelgeving dat de bevoegde centrale autoriteit de griffie binnen de maand informeert. Indien er geen wijziging in gezinssituatie is bij de KA zal er geen nieuw maatschappelijk onderzoek worden bevolen.

Uit **Tabel 1** blijkt dat er in 2019 geen negatieve vonnissen na aanvraag tot verlenging werden uitgesproken, noch dat er families stopten omdat ze een verlenging moesten aanvragen. Er kan hieruit eveneens worden besloten dat de wachttijden voor de adoptanten bij de dienst dalen en de KA binnen de geldigheidstermijn van het geschiktheidsvonnis hun adoptieprocedure kunnen afronden. Dit wijst op een goed wachtlijstbeheer.

Tabel 1: Stand van zaken verlengingen vonnissen voor lopende dossiers bij Ray of Hope 2015- 2019.

	verlenging positief vonnis					verlenging negatief vonnis					gestopt zonder verlenging				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Burkina Faso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
China	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
India	1	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Marokko	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Haïti	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
Vietnam	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Togo	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	20	3	5	3	2	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0

3.2 Procedure die KA doorlopen bij ROH

In grote lijnen bestaat de adoptieprocedure bij Ray of Hope uit volgende stappen

3.2.1 Informeren van kandidaat-adoptanten

Het informeren gebeurt langs verschillende wegen:

1. Eerst ontvangen kandidaat-adoptanten informatie over de werking van Ray of Hope tijdens de **informatiesessie** van het Steunpunt Adoptie.
2. Geïnteresseerde kandidaat-adoptanten diepen de basisinformatie verder uit o.m. via de **website**: nieuwsberichten, nieuwe informatie, procedures overzichtelijk per land.
3. Viermaal per jaar organiseert ROH een **informatieavond**. Tabel 2 geeft weer hoeveel kandidaten in 2019 werden geïnformeerd. Het waren er 106. De kandidaten krijgen toelichting over de algemene werking, taak en visie van Ray of Hope, de procedure bij Ray of Hope, en informatie over de eigenheden van de herkomstlanden m.b.t. de contactpersonen, het gevoerde adoptiebeleid, bepaling van adoptabiliteit, de procedure in het land, de cultuur en de kostprijs van de adoptie. Alle kandidaten kunnen ook op **individueel gesprek** komen.

4. De volledige inhoud van deze informatieavond krijgen de kandidaten in een **informatiebundel**. Deze wordt regelmatig herzien op basis van kanaalcontroles, verslagen en informatie over verandering in procedures.
5. Wanneer families kandidaat zijn voor een kindje met bijzondere noden (special needs) worden zij uitgenodigd op een individueel infogesprek om af te toetsen of het vooropgestelde kindprofiel realistisch is.

Tabel 2 bevat hoeveel kandidaat-adoptanten we informeerden en op welke manier.

Aantal kandidaat-adoptanten dat werd geïnformeerd door Ray of Hope in 2010 - 2019				
	Aantal Info-avonden	Aantal KA op info-avond	Info dossier of overstap	TOTAAL KA
2010	8	118		118
2011	5	96		96
2012	6	72	7	79
2013	5	53	14	67
2014	7	45	3	48
2015	5	55	3	58
2016	6	92	9	101
2017	4	96	26	122
2018	4	115	18	133
2019	4	106	21	131

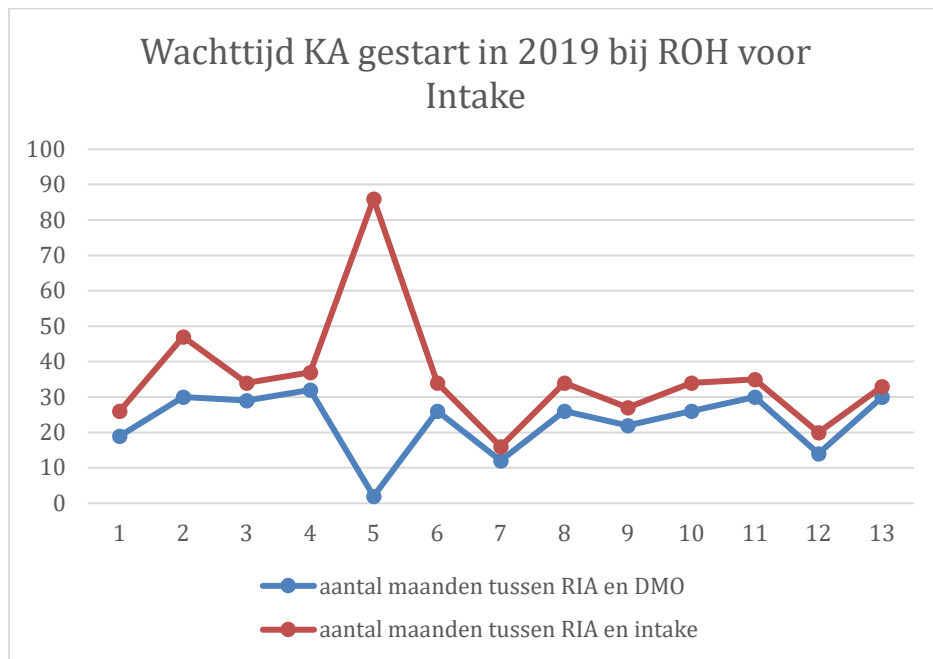
Ondanks dat er bijna evenveel kandidaten werden geïnformeerd als het voorbije jaar daalt het aantal KA dat een geschiktheidsvonnis haalt en op intake kan komen. Navraag bij de collega-adoptiediensten leert dat zij ook heel wat minder opstarten hebben.

Van VCA weten we dat ongeveer 50% van de KA uitvalt tussen aanmelding en de afronding van de adoptieprocedure.

Vanuit ROH beschikken we niet om voldoende gegevens om dit te verklaren, daarvoor vroegen we aan VCA om dit te onderzoeken.

Wel begrepen we van wachtende KA die stoppen dat ze 'moe-gewacht' zijn. We analyseerden daarom de wachttijden van de KA die een adoptieprocedure startten op onze dienst in 2019 in onderstaande grafiek en brachten dit in vergelijking met de cijfers van 2018 (zie **Tabel 3**)

We hebben daarvoor de data van de aanmelding van de KA bij VCA om de adoptieprocedure te starten (RIA nummer), data van DMO (maatschappelijk onderzoek) en data van intake vergeleken. Hieruit blijkt dat de wachttijden voor een familie op intake kan komen erg lang zijn, zelfs wanneer zij openstaan voor een ruim kindprofiel.

Tabel 3: vergelijking wachttijden KA tussen RIA en DMO en tussen RIA en Intake in 2018 en 2019

	Gemiddeld aantal maanden tussen RIA en DMO	Gemiddeld aantal maanden tussen RIA en intake
2018	25	34
2019	23	36

De stijging van het gemiddeld aantal maanden tussen RIA en intake tov 2018 is te verklaren doordat één intake gebeurde van een familie die oorspronkelijk van een andere dienst kwam en waarbij daardoor een langere wachttijd zit tussen hun RIA nummer en de effectieve intake.

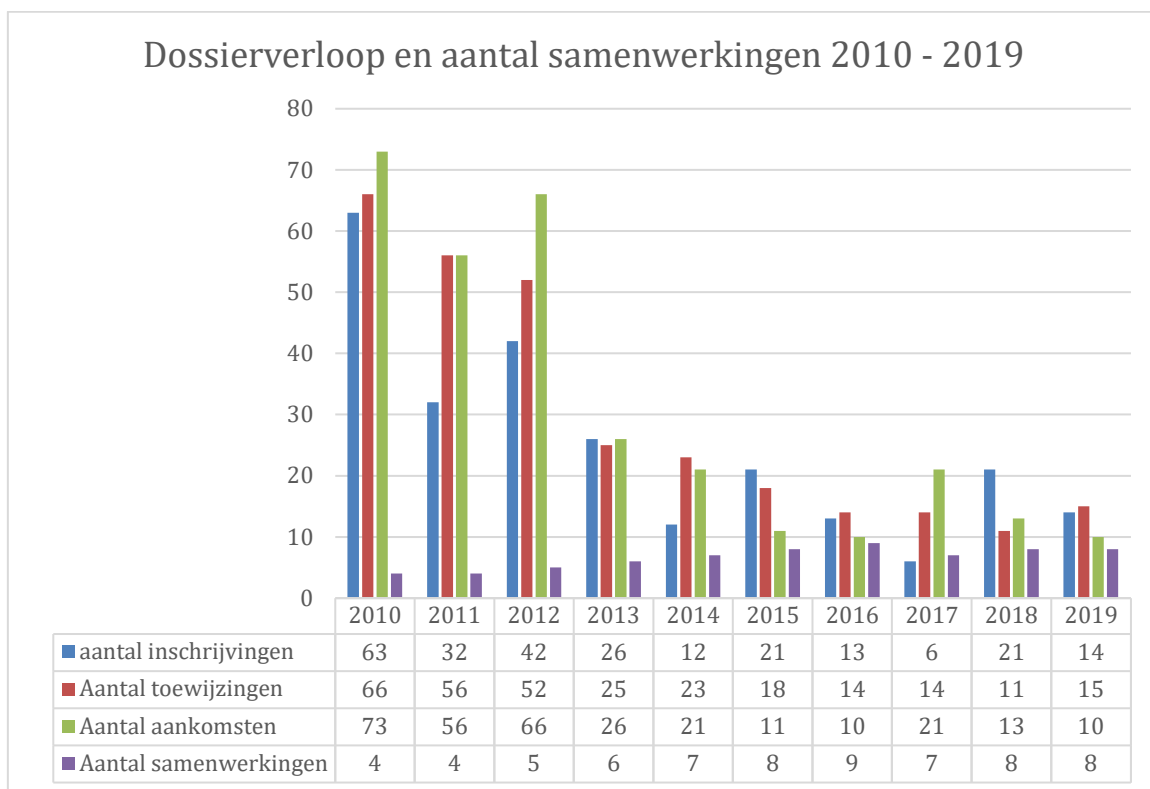
Opvallend is ook dat, doordat zij opgestart zijn in 2012, het aantal maanden tussen RIA en DMO ook opvallend kleiner is en daardoor een vertekend beeld geeft dat deze termijn zou verkort zijn, terwijl het gemiddelde in de praktijk hetzelfde bleef.

Als we dit dossier niet meetellen dan krijgen we een gemiddelde wachttijd van 25 maanden tussen RIA en DMO en 31 maanden tussen RIA en Intake. De wachttijden blijven voorlopig dus gelijk aan deze in 2018.

3.2.2 Wachttijdbeheer

De wachtlijsten onder controle houden is een permanente opdracht. We streven naar een haalbare wachttijd voor kandidaat-adoptanten wanneer ze de procedure starten. Sinds 2018 daalde het aantal kandidaten op de prewachtlijsten verder als gevolg van het instroombeheer. Het nadeel aan deze daling in aantal KA is dat de 'pool' van kandidaten verkleint. Bijgevolg blijft er voor bepaalde landen slechts een beperkt aantal kandidaten, of soms geen, over die wensen te starten. Dit brengt ook nadelen met zich mee voor een aantal kinderen waarvoor op deze manier geen match meer kan gevonden worden.

Onderstaande **tabel 4** met grafiek geeft een zicht op het dossierverloop en het aantal samenwerkingen dat onze dienst heeft lopen.

Tabel 4: aantal aankomsten per herkomstland

	Vietnam	Haïti	China	Burkina Faso	Marokko	India	Togo	Bhutan	Ethiopië	Sri Lanka	TOTAAL
2010	0	3	18	0	0	0	0	0	49	3	73
2011	0	0	14	1	0	0	0	0	39	2	56
2012	0	0	15	1	0	3	0	0	47	0	66
2013	0	0	6	0	1	2	0	0	17	0	26
2014	0	1	4	2	0	3	1	0	10	0	21
2015	0	0	2	0	0	2	0	0	7	0	11
2016	1	0	1	1	0	4	2	0	1	0	10
2017	2	0	2	2	0	6	0	0	9	0	21
2018	3	3	2	1	0	4	0	0	0	0	13
2019	0	1	1	4	0	2	2	0	0	0	10

	geen werking
	Prospectiekanaal
	Proeffase
	actief kanaal
	opschorting kanaal

Bovenstaande **Tabel 4** geeft het overzicht van het aantal aankomsten per herkomstland 2010-2019, inclusief zicht op de uitbreiding van het aantal effectieve samenwerkingen. De kanalen die momenteel in prospectie zijn (Rwanda, Burundi en Benin) zijn niet opgenomen. Ook Slovakije, waarvoor we in 2019 zelf nog verder onderzoek deden alvorens de opstart doen namen we niet op in onderstaande tabel.

We kunnen het volgende afleiden:

In 2010 waren er 4 actieve kanalen, in 2019 waren dat er 8. Dit is een verdubbeling. In 2010 startten nog 63 KA, in 2019 waren dat er 14.

In 2010 kwamen er 73 kinderen thuis, in 2019 waren dat er slechts 10.

De grafiek toont de verhouding tussen het aantal inschrijvingen bij Ray of Hope en het aantal aangekomen kinderen. Er vonden in 2019 meer intakes dan aankomsten plaats, maar Marokko kon opnieuw effectief starten. We volgen nauwgezet op dat de wachtlijsten in verhouding blijven tot realistische wachttijden.

Daarnaast kennen sommige landen een lange wachttijd tussen toewijzing en aankomst (Haïti, Burkina Faso en India +/- 1 jaar). Daardoor worden er soms dossiers opgestart wanneer er nog niet zoveel aankomsten zijn, maar hebben wel een aantal dossiers een toewijzing.

3.2.3 Intake

Het wachtlijstbeheer is de basis voor het plannen van intake voor een dossier. Voor de herkomstlanden met voldoende kandidaten op de wachtlijst, wordt met een **prewachtlijst** gewerkt. Dit is een vrijblijvende lijst waarop KA hun interesse te kennen kunnen geven voor bepaalde kanalen. Zij worden in volgorde van aanmelding daarop geplaatst. Van zodra er plaats is op een wachtlijst wordt de eerste van deze lijst uitgenodigd voor intakegesprek.

Wanneer er plaats is op een wachtlijst kunnen de KA met een positief geschiktheidsvonnis op intake komen. Op vraag van de kandidaten stuurt de Vlaamse Centrale Autoriteit Adoptie hun vonnis en verslag door aan onze dienst. Na intake staan zij meteen op de wachtlijst en zijn ze op de hoogte van de vermoedelijke wachttijd tot aan de toewijzing van een kind.

Tabel 5: Overzicht van het aantal inschrijvingen van kandidaat-adoptanten per herkomstland 2010-2019

Aantal inschrijvingen bij Ray of Hope											
	Ethiopië	China Special Needs	Sri Lanka	Marokko	Haiti	Burkina Faso	Togo	India	Vietnam	Zelfstandige KA met nazorgovereenkomst	TOTAAL
2010	57		4			0	0			2	63
2011	13	15	2			0	0			2	32
2012	26	3	0	3		2	3			5*	42
2013	11	4	0	0		1	0	8		2	26
2014	4	0	0	0		4	0	1	2	1	12
2015	2	0	0	0	8	0	1	4	5	1	21
2016	0	0	0	0	1	4	2	4	1	1	13
2017	0	0	0	0	1	0	2	3	0	0	6
2018	0	3	0	2	1	5	1	6	2	1	21
2019	0	1	0	2	1	3	1	4	2	0	14

5* Deze dossiers kwamen over van De Vreugdezaaiers

Voor KA effectief op intake komen wordt het dossier doorgenomen en voorbereid. De dienst vraagt hiervoor een inschrijvingsbijdrage van 150€.

Tijdens het **intakegesprek** maakt de kanaalverantwoordelijke kennis met de KA en licht de werking van het herkomstland toe. Zij bespreekt de verwachtingen van de KA, alsook de verwachtingen van de herkomstlanden aan de KA aangaande leeftijd, gezondheid en eventueel andere kinderen in het gezin. Er wordt toelichting gegeven over de adoptieprocedure in het gekozen land van herkomst en over de verplichte nazorg en follow up.

De kandidaten ondertekenen hun kindprofiel voor akkoord. De anonieme wachtlijst die zij tijdens de wachttijd via het beveiligde deel op de website kunnen raadplegen wordt toegelicht. Zij krijgen ook een inschatting van de wachttijd.

Wanneer families kandidaat zijn voor een kindje met specifieke ondersteuningsbehoeften (special needs) wordt er een uitgebreid profiel opgesteld. Dit gaat vnl. over kinderen met een medisch probleem. Het verslag van dit gesprek krijgen de kandidaten na intake toegestuurd. Zij kunnen dit nalezen alvorens zich akkoord te verklaren met de inhoud ervan.

Tijdens het praktische deel overlopen we de lijst van de documenten in functie van hun dossier voor het herkomstland en lichten we die toe.

Tot slot nemen we de bemiddelingsovereenkomst door. Een deel daarvan bestaat uit een voorbeeldafrekening: zo kennen KA de te verwachten kosten van een adoptieprocedure uit het gekozen herkomstland evenals de precieze kostenverdeling.

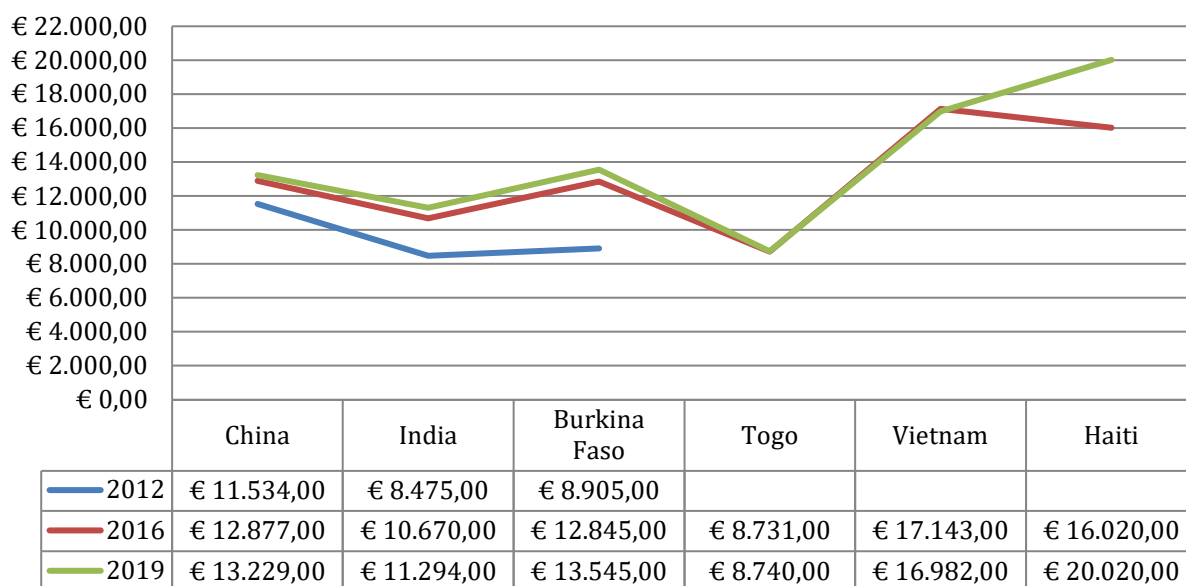
Tabel 6 geeft een samenvattend overzicht van de huidige kostprijzen in de actieve herkomstlanden.

	China SN	India	Burkina Faso	Togo	Vietnam	Haïti
Kosten voor de procedure in het herkomstland	€1795 + 42628 CNY	€1400 + 5000USD	€6.800	€500 + 1180000 FCFA	€9400 +59M Dong	855 500HTG + 1000€
Opvangkosten voor het kind						
Projectsteun						
Kosten contactpersoon (incl begeleiding)						
Administratieve en dossier kosten						
procedurekosten						
Medische kosten						
Overhead						
Kosten voor de procedure in België	€5.839	€5.470	€6.745	€6.441	€5340	€7055
Werkingskost						
Legalisaties						
Vertaalkosten						
Nazorg						
TOTAAL	€7634 + 42628 CNY	€6870 + 5000USD	€13545	€6941 + 1180000 FCFA	€14740 +59 M Dong	€8055 +855500 HTG
TOTAAL in EURO	€13.229	€11.294	€13.545	€8.740	€ 16.982	€20.020

Onderstaande grafiek toont dat enkel voor Haiti een flinke stijging in kostprijs bestaat sinds 2016.

De andere zijn gelijk gebleven, soms zelfs gedaald. Dat laatste heeft vnl. met verschillen in wisselkoers te maken. Wat betreft Haiti kan dit verklaard worden door het feit dat ze in opstartfase waren bij bepaling van de eerste kostprijs. De enorme daling van de waarde van de plaatselijke munt, Gourdes, heeft gemaakt dat men in de regelgeving een wisselkoers heeft vastgelegd.

Kostenvergelijking

3.2.4 Voorbereiding van de kandidaat-adoptanten

Wanneer kandidaat-adoptanten een bemiddelingsovereenkomst hebben ondertekend en hun dossier is verstuurd, volgt er een **voorbereidingsavond** (voorbereiding II) op de dienst. De kandidaat-adoptanten moeten die verplicht volgen.

In kleine groepen (afhankelijk van de grootte van de wachtlijst) krijgen zij toelichting over de achtergrond van het herkomstland. De verschillende stappen van de adoptieprocedure worden in detail overlopen. Er wordt uitgebreid ingegaan op de verwachtingen en realiteiten in het herkomstland. De medische aspecten zoals Hiv-besmetting van moeder op kind, tuberculose, hepatitis B, vervroegde puberteit e.d. worden belicht. Er worden ook tips gegeven voor specifieke opvoedingsthema's rond adoptie.

De kandidaten krijgen een uitgebreide voorbereidingsbundel. Deze wordt jaarlijks aangepast op basis van nieuwe informatie uit kanaalcontroles.

Voorbereiding II	
2013	27
2014	2
2015	17
2016	19
2017	30
2018	31
2019	17

Tabel 7 hierboven geeft een zicht op het aantal KA die op een voorbereidingsavond werden gevormd.

Aangezien heel wat wachtende KA al een voorbereidingsmoment hadden gevolgd in 2018 was er vnl voor India nog een nieuwe voorbereidingavond in groep georganiseerd. De andere families hadden deze dus al gevolgd, zij werden via het forum en nieuwsberichten van informatie en updates voorzien. Zo is er bv voor Haiti een PPT rondgestuurd met het verslag van het kanaalbezoek in november 2018.

Volgend jaar zullen we met de drie adoptiediensten samen thema-avonden organiseren zodat we driemaal per jaar een avond aanbieden waarop een bredere vorming kan aangeboden worden. De eerste in februari zal over KOPPkinderen gaan, de tweede over psychosociale ontwikkeling van adoptiekinderen, hierop zal ook een panel van adoptieouders komen spreken.

Daarnaast nodigen we kandidaat-adoptanten steeds uit op de vele feesten die door Belgische organisaties, werkzaam in de herkomstlanden, worden georganiseerd. Zo is er de nacht van de Caraïben, het diner voor Togo, het Chinees Nieuwjaar, ... Meestal is er iemand van de dienst aanwezig op deze bijeenkomsten. Deelname is niet verplicht maar geeft de kandidaten de mogelijkheid zich te verdiepen in de cultuur van het land van herkomst en andere gezinnen te ontmoeten die nog aan het wachten zijn of al geadopteerd hebben.

3.2.5 Toewijzing

Een toewijzing kan op twee manieren gebeuren:

1. Voor bijna alle samenwerkingen doet het herkomstland de matching en stelt aan ROH een kindje voor een bepaalde familie voor. Het multidisciplinaire team van ROH bekrachtigt, al dan niet, de toewijzing.
2. Het multidisciplinaire team van ROH ontvangt een kindvoorstel en bespreekt aan welke familie het kind kan worden toegewezen. Dit gebeurt op basis van het met de kandidaten afgesproken kindprofiel.

Hierna wordt het verslag van de matching opgesteld. Dit wordt met het ontvangen kinddossier overgemaakt aan het Vlaams Centrum voor Adoptie. Wanneer ook VCA zijn akkoord geeft voor de 'matching' worden de kandidaat-adoptanten op de hoogte gebracht van de toewijzing en uitgenodigd op de dienst om dit kindvoorstel te aanvaarden.

In het aanvaardingsgesprek worden alle gekende kindgegevens overlopen en besproken. Wanneer de kandidaten het kindje aanvaarden, ondertekenen zij de akkoordverklaring met de toewijzing. Adoptanten ontvangen een boekje¹ rond de eerste nazorg wanneer ze een toewijzing krijgen, alsook informatiebrochures die van toepassing zijn op het land van herkomst of de leeftijd van het kind.

Tot slot wordt het herkomstland op de hoogte gebracht van de aanvaarding door de kandidaat-adoptanten van het voorgestelde kind.

In 2019 werden in totaal 15 kinderen toegewezen (13 toewijzingen, waarvan 2 een sibling, dus 14 kinderen in totaal).

---

¹ Hoezo Geadopteerd?! <http://www.rayofhope.be/downloads/nazorgboekje>

Tabel 8: Overzicht van het aantal toewijzingen per herkomstland 2010-2019

Aantal toewijzingen per land											
	Ethiopië	Sri Lanka	Haïti	Burkina Faso	China Regulier	China SN	Marokko	India	Togo	Vietnam	TOTAAL
2010	43	2	0	1	7	13	0	0	0	0	66
2011	34	2	0	1	10	9	0	0	0	0	56
2012	40	0	1	0	0	8	0	3	0	0	52
2013	15	0	0	2	0	4	1	3	0	0	25
2014	16	1	0	0	2	2	0	1	1	0	23
2015	9	0	0	1	0	1	0	6	1	0	18
2016	2	0	2	2	0	1	0	5	1	1	14
2017	0	0	2	1	2	2	0	6	0	3	12
2018	0	0	2	3	0	2	0	0	1	3	11
2019	0	0	1	3	0	1	1	7	2	0	15

3.2.6 Reisvoorbereiding

De reisvoorbereiding volgt na toewijzing van een kindje. Het tijdstip is afhankelijk van de procedure in het herkomstland. Soms gaat deze in groep door, soms individueel, al naargelang het land. Voor alle landen vindt deze voorbereiding plaats kort voor afreis naar het herkomstland.

In dit gesprek worden de volgende onderwerpen overlopen:

- praktische reisvoorbereiding o.a. vliegschema's, visumaanvraag en reisbenodigdheden,
- tips voor de opvang van het kind in de eerste periode na aankomst,
- administratie na aankomst van het kind in België,
- juridische procedures, rechten en plichten van de toekomstige ouders,
- nazorg.

Tijdens de reisvoorbereiding proberen we ook altijd zeker foto's te tonen en/of een film over het herkomstland. Op deze manier krijgen de families een beeld van het land waar ze naartoe reizen.

Tabel 9: Overzicht van het aantal kandidaten dat een reisvoorbereiding volgde in de laatste 5 jaar

	Reisvoorbereiding									TOTAAL
	Ethiopië	China	Sri Lanka	Marokko	Burkina Faso	Haiti	Togo	India	Vietnam	
2014	9	4	1	0	2	1	1	5	0	23
2015	14	4	0	0	0	0	0	4	0	18
2016	1	1	0	0	1	2	2	4	1	12
2017	5	1	0	0	2	3	0	8	2	21
2018	0	2	0	0	3	3	1	4	2	15
2019	0	1	0	1	4	2	2	2	0	12

3.2.7 Huisbezoek voor afreis

Met de wijziging van het BVR inzake interlandelijke adoptie in 2019 wordt er een extra budget voorzien voor de nazorg. Een van de acties die we daarmee ondernomen hebben is een huisbezoek voor afreis aan te bieden aan alle adoptiegezinnen. Hiervoor gaat Vicky Quinet, psychologe, op huisbezoek bij de familie. Het doel is dat het tijdens dat bezoek uitsluitend over het kind gaat en hoe het een plaats zal krijgen in het gezin, wat het voor de gezinsleden betekent om er een kindje van een bepaalde leeftijd en met een bepaalde achtergrond bij te krijgen. Er wordt een genogram opgemaakt om dit visueel voor te stellen.

Vicky is ook de psychologe die op huisbezoek komt na aankomst van het kindje in het gezin, op deze manier wordt de continuïteit in de nazorg ook gegarandeerd.

3.2.8 Aankomstgesprek

Het opvolgen van de kindjes na aankomst vormt een belangrijk deel van de werking. Alle landen vragen een bepaalde vorm van nazorg en deze start reeds bij het aankomstgesprek kort na aankomst van het kind in België.

Het aankomstgesprek is een belangrijk moment om na te gaan hoe families de procedure hebben ervaren, hun tevredenheid te kennen en eventueel ongenoegen op te vangen. Het is ook de start van de nazorg. Tips voor de toekomst, voor andere ouders en voor Ray of Hope, komen dan ter sprake. Deze informatie helpt om de werking van de dienst bij te sturen. Indien kandidaten niet naar het kantoor kunnen komen, vindt dit gesprek plaats bij het eerste huisbezoek of is er telefonisch contact. In 2018 was er voor alle thuisgekomen families een aankomstgesprek.

Tijdens het aankomstgesprek krijgen de families de eindafrekening, een tevredenheidsmeting en een document of ze contactgezin willen zijn of niet mee. De resultaten van deze tevredenheidsmeting vindt u in het hoofdstuk Evaluatie. Tijdens het aankomstgesprek worden volgende zaken besproken:

- evaluatie van de procedure bij Ray of Hope,
- evaluatie van de afreis,
- evaluatie van de contactpersoon, de begeleiding ter plaatse,
- eventuele onduidelijkheden in verband met administratie na aankomst,
- juridische procedures
- eindafrekening,
- nazorgprocedure.

3.2.9 Nazorg

Door het grote aantal kinderen dat via Ray of Hope naar België kwam, zijn de vragen naar nazorg en naar rootsbegeleiding groot. De nazorgmedewerker plant en regelt de huisbezoeken. In het uitvoeren van de huisbezoeken wordt ze ondersteund door de andere teamleden. Ze volgt de jaarlijkse nazorg op en ze bundelt de nazorgvragen en rootsvragen. De nazorgvragen en de rootsvragen worden door de nazorgmedewerker of de landverantwoordelijke beantwoord.

Midden 2019 startte Vicky Quinet, psychologe en pedagoge op freelance basis, om de huisbezoeken op te volgen.

Wat betreft de primaire nazorg is het aantal te organiseren huisbezoeken nagenoeg gelijk aan het dubbel van het aantal aankomsten.

Het nazorgpakket is bepaald door het BVR en kan als volgt worden opgesplitst:

1. primaire nazorg,
2. jaarlijkse nazorg of follow up rapportage,
3. nazorgvragen,
4. roots,
5. nazorg van adoptiekinderen van adoptanten die zelfstandig een adoptieprocedure realiseren maar de nazorg via een adoptiedienst moeten volbrengen.

De invulling hiervan is als volgt:

PRIMAIRE NAZORG

De nazorg begint reeds vóór een kind in het gezin wordt opgenomen. Op de verschillende voorbereidingsmomenten, maar ook tijdens het aanvaardingsgesprek en aankomstgesprek, wordt aandacht besteed aan de specifieke aspecten in zorg en opvoeding van een adoptiekind.

Het **standaardpakket** voor de primaire nazorg bestaat sinds het BVR van 6 mei 2013 uit twee huisbezoeken binnen 15 maanden na aankomst. Naast de huisbezoeken ontvangen de gezinnen ook op vaste tijdstippen een vragenlijst. Op basis van de vragenlijst schrijven ouders een verslag over de ontwikkeling van hun kind. Het aantal huisbezoeken en de tijdstippen voor een verslag hangen af van de vereisten van het herkomstland. **Tabel 10** geeft daarvan een overzicht. In **Tabel 11** staat een overzicht van het aantal huisbezoeken dat jaarlijks gebeurt sinds 2010. De daling van het aantal huisbezoeken staat in direct verband met de daling van het aantal aankomsten.

Tijdens de huisbezoeken en in de vragenlijsten wordt over volgende thema's gesproken:

- gezondheid,
- ontwikkeling van het kind (motorisch, cognitief, emotioneel en psychologisch),
- hechting van het kind,
- aanpassing van het kind,
- gevoelens/ beleving van de ouders en andere familieleden,
- impact van de adoptie op het gezinsgebeuren.

Er wordt ook stilgestaan bij de vragen, opmerkingen of bedenkingen die adoptieouders hebben.

Gezinnen kunnen steeds beroep doen op Ray of Hope, of het nu gaat om een vraag over de opvoeding van hun kind 2 maanden na aankomst in het gezin, of 12 jaar na aankomst in het gezin; de teamleden van Ray of Hope proberen mensen steeds op weg te helpen.

Tabel 10: Overzicht van de door het herkomstland gestelde vereisten voor de primaire nazorg.

	Rapport	Huisbezoek 1	Rapport	Huisbezoek 2
Ethiopië		3 mnd na AK ²	6 mnd na AK	12 mnd na AK
China	1 mnd na AK	6 mnd na AK		12 mnd na AK
India	3 maand na AK	6 mnd na AK	9, 18, 24, 30 en 36 mnd na AK	12 mnd na AK
Sri Lanka		3 mnd na AK	6 mnd en 18 mnd na AK	12 mnd na AK
Marokko		6 mnd na AK		12 mnd na AK
Haiti		3 mnd na AK	6 mnd na AK	12 mnd na AK
Burkina Faso		3 mnd na AK	9 mnd en 21 mnd na AK	15 mnd na AK
Togo		6 mnd na AK		12 mnd na AK
Vietnam		6 mnd na AK	18,24,30,36 mnd na AK	12 mnd na AK

² AK = aankomst van het kind in het adoptiegezin

Tabel 11: Overzicht van het aantal huisbezoeken in het kader van de nazorg van 2011 tot 2019. Hieruit leren we dat er een serieuze daling is van het aantal huisbezoeken tov 2018. De verklaring hiervoor is dat er in 2018 nog veel 2de huisbezoeken gebeurden van de aankomsten van 2017. Toen kwamen er 9 kinderen uit Ethiopië thuis.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eerste huisbezoek	56	62	38	15	15	9	18	19	8
Tweede huisbezoek	52	42	48	13	22	9	12	22	8
Extra huisbezoek	2	1	1	0	1	0	0	3	0
Totaal	110	105	87	28	38	18	30	44	16
Stijging/daling t.a.v. voorgaand jaar	-51	-5	-18	-59	10	-20	12	14	-28

JAARLIJKSE NAZORG

Naast de primaire nazorg stellen alle herkomstlanden ook voorwaarden voor de **jaarlijkse nazorg of "Follow up rapportage"**. Ouders worden op vaste momenten door de dienst uitgenodigd om een verslag te schrijven op basis van een vragenlijst.

De teamleden nemen de jaarlijkse nazorgrapporten door. Indien hierbij vragen rijzen, nemen ze contact op met de adoptanten. Ook indien uit het rapport blijkt dat de adoptanten bijkomende hulp nodig hebben, dan worden ze gecontacteerd. Vervolgens worden deze rapporten op een correcte manier en volgens wens van het herkomstland opgestuurd. Alle documenten worden eveneens bewaard in het archief bij Ray of Hope en wanneer de vereiste procedure voor nazorg is afgerond, wordt het hele dossier in kopie naar VCA te verstuurd.

Tabel 12: Overzicht per **herkomstland** van de vereisten m.b.t. duurtijd van de nazorg. De duurtijd wordt bepaald door de wetgeving van het land van herkomst.

	Aantal jaren nazorg
Ethiopië	tot leeftijd van 18 jaar
China	5 jaar na aankomst
India	3 jaar na aankomst
Sri Lanka	tot leeftijd van 10 jaar
Marokko	tot leeftijd van 18 jaar
Haiti	8 jaar na aankomst
Burkina Faso	tot leeftijd van 18 jaar
Togo	tot leeftijd van 18 jaar
Vietnam	3 jaar na aankomst

Ray of Hope voert een strikt beleid om alle nazorgrapporten tijdig en zo volledig mogelijk te ontvangen. De families worden per e-mail uitgenodigd om de nazorg in orde te brengen. Slechts een beperkt aantal families beschikt niet over e-mail en wordt per post uitgenodigd. Alle families die het rapport nog niet bezorgden, krijgen een herinnering.

In 2019 ontvingen we 233 rapporten van de 537 (tabel 13). Het percentage ligt opnieuw lager dan in 2018, maar er werden families terug aangeschreven die de nazorg gestopt hadden. Er werd een database ontwikkeld waardoor de nazorg beter kon worden opgevolgd. Hierdoor stelden we vast dat er in de voorgaande jaren een aantal families uit de nazorglijst niet meer werden aangeschreven. Zij waren in 2014 en 2015 uit de lijst verwijderd omdat zij geen nazorg meer deden. In 2019 zijn deze families toch opnieuw aangeschreven gezien de uitdrukkelijke vraag van de Ethiopische ambassade om de nazorgrapporten op te volgen. Dit verklaart de grote stijging in het aantal te ontvangen rapporten tov 2018.

Tabel 13: Overzicht van het aantal te ontvangen en effectief ontvangen nazorgrapporten in de afgelopen 7 jaar

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Te ontvangen	523	548	492	431	423	469	537
Ontvangen	440	359	371	329	277	260	233
	84,13%	65,51%	75,40%	76,33%	65,48%	55,44%	43,39%
Jaarlijkse nazorg	9	1	4	15	13	27	35
Afgerond							
Uit lijst verwijderd	11	0	80	0	0	0	0

* Redenen verwijderen uit lijst:

- ROH beschikt niet meer over de juiste contactgegevens

Ook in 2019 kreeg de familie voor wie de volledige nazorg werd afgerond een bedanking van Ray of Hope voor het meewerken aan de nazorg. Zo melden we hen ook dat de nazorg voor hun zoon of dochter is afgerond voor het herkomstland.

UITBREIDING NAZORGAANBOD

In mei 2019 wordt het BVR dat een aantal wijzigingen doet aan de regelgeving omtrent de werking van de interlandelijke adoptieprocedures goedgekeurd.

De adoptiediensten kaartten al verschillende jaren het tekort aan in de het nazorg aanbod, maar ook de onmogelijkheid hierin te voldoen. In dit BVR wordt volgende uitbreiding van de nazorg voorzien:

Art. 22. Naast de huisbezoeken, vermeld in artikel 20 en 21, blijft de adoptiedienst altijd beschikbaar voor het adoptiegezin. Zo voorziet de adoptiedienst in een laagdrempelig ondersteuningsaanbod, met huisbezoeken of andere activiteiten op een aantal scharnierleeftijden, zowel voor adoptieouders als voor geadopteerden. De adoptiedienst faciliteert ook de inzage in het adoptiedossier, vermeld in artikel 25 van het decreet van 20 januari 2012, en biedt bijstand bij vragen van de geadopteerde naar zijn roots. De adoptiedienst organiseert thematische vormingsavonden voor kandidaat- adoptanten, adoptieouders en geadopteerden over adoptiespecifieke thema's en vragen."

Hiervoor voorziet de Vlaamse overheid een bijkomende subsidie van 77.077€/adoptiedienst

In het vooruitzicht van de fusie van de adoptiediensten tegen 2023 hebben de drie adoptiediensten samen een aanbod uitgewerkt.

Voor elk adoptiekind zal er op de leeftijd van 7 en 12 jaar een extra huisbezoek worden aangeboden. Dit aanbod start in 2020.

Tabel 14 geeft een overzicht van het aantal huisbezoeken dat zal georganiseerd worden door Ray of Hope in de komende 3 jaar tot aan de fusie van de adoptiediensten.

	Aantal geadopteerden van 7 jaar	Aantal geadopteerden van 12 jaar
2020	15	64
2021	22	37
2022	16	31

Kinderen die in het eerste jaar van aankomst reeds 7 zijn of ouder dan 7 zullen het jaar na afronden van de primaire nazorg (huisbezoek 2) een extra huisbezoek krijgen.

EXTRA NAZORG

De nazorg beperkt zich niet tot huisbezoeken en het opvolgen van rapporten. Adoptanten kunnen steeds op de dienst terecht voor **vragen** rond de opvoeding van hun kind. Indien er problemen of aandachtspunten zijn, bekijkt het team welke begeleiding kan geboden worden. Dit kan telefonische ondersteuning zijn, een gesprek op de dienst of een extra huisbezoek. Indien meer intensieve hulp nodig is, verwijzen we door naar externe diensten of hulpverleners. In dit geval volgt Ray of Hope van op afstand de situatie. Een overzicht hiervan werd opgenomen in **tabel 15**: roots en nazorg.

Algemeen stellen we vast dat families die ons contacteren met een specifieke opvoedingsvraag of de vraag om een extra gesprek/huisbezoek, meestal families zijn met kinderen die nog geen jaar thuis zijn. Families die ons contacteren met een vraag om doorverwijzing naar een externe hulpverlener, zijn vaak families die al één of meer jaren geleden geadopteerd hebben of die in de loop van het eerste jaar na aankomst merken dat meer intensieve begeleiding nodig is. Families met vragen met betrekking tot opvoedingsondersteuning worden doorverwezen naar het Steunpunt Adoptie of naar privé-psychotherapeuten of diensten geestelijke gezondheidszorg.

ROOTS

Regelmatig vinden (jong)volwassen geadopteerden of ouders de weg naar ROH voor vragen met betrekking tot hun roots of de roots van hun kind. We onderscheiden drie soorten vragen:

1. Vraag om achtergrondinformatie

Een vraag om achtergrondinformatie is er meestal om iets te weten over de biologische familie van de geadopteerde. Soms enkel om te weten hoe het met de biologische familie (moeder, vader, ...) gaat. Soms vraagt men om (al dan niet tegen betaling van een contactpersoon ter plaatse) een zoektocht te starten om (iemand van) de biologische familie terug te vinden, een aantal vragen te stellen en foto's te nemen.

Wanneer geadopteerden of ouders met een vraag om achtergrondinformatie bij ROH komen, hebben zij verwachtingen. In sommige landen is het heel moeilijk om meer informatie over de achtergrond van een kind te bekomen. Dit heeft voornamelijk te maken met cultuurgebonden factoren. In dit geval kan het zeer moeilijk zijn om bijkomende zaken te vinden en proberen we mensen voor te bereiden op de reële mogelijkheid dat we vanuit het herkomstland geen antwoord zullen krijgen. In andere landen is het gemakkelijker om bepaalde zaken te achterhalen omdat het land en de weeshuizen er meer voor open staan en zelf actief meewerken aan een zoektocht. Het al dan niet bekomen van meer informatie hangt ook af van de reden waarom het kind werd voorgesteld voor adoptie. Wanneer een kind bijvoorbeeld te vondeling is gelegd of achtergelaten werd, is het vaak erg moeilijk om meer over de biologische familie te weten te komen.

Algemeen hebben ouders die de laatste jaren adopteerden veel sneller vragen met betrekking tot de achtergrond van hun kind en willen ze meer weten dan wat er in het dossier staat. Wij zijn ons zeer bewust van het belang van een zo volledig mogelijk achtergronddossier en trachten dit ook te bekomen van de herkomstlanden. In praktijk is dit jammer genoeg niet altijd mogelijk. Deze realiteit wordt meegegeven op de informatiemomenten, zodat een familie dit weet alvorens ze een overeenkomst aangaan met de adoptiedienst.

2. Vraag met betrekking tot dossier / bespreking dossier

Soms komen (jong)volwassen geadopteerden bij ROH met vragen met betrekking tot hun dossier. Ze willen meer weten over bepaalde documenten of willen verifiëren of ze alle documenten, die in het dossier zitten, ook zelf in handen hebben. Hieruit groeit vaak de nood aan meer informatie en wordt ons de vraag gesteld om met het herkomstland contact op te nemen om bepaalde zaken na te vragen.

3. Vraag in het kader van een (eventuele) rootsreis

Af en toe nemen mensen ook contact met ROH op omdat ze denken aan een rootsreis of al concreet een reis gepland hebben. Vaak komen ze dan bij ons langs om hun dossier te bespreken of stellen ze ons eerst de vraag naar meer achtergrondinformatie. Soms willen ze ook hulp bij het plannen van hun rootsreis. Waar vroeger voornamelijk (volwassen) geadopteerden hiervoor contact opnamen, willen nu meer en meer adoptieouders van jonge kinderen een rootsreis maken. Deze families willen niet wachten tot hun kind oud genoeg is omdat ze denken dat het dan moeilijker zal zijn om nog iets terug te vinden.

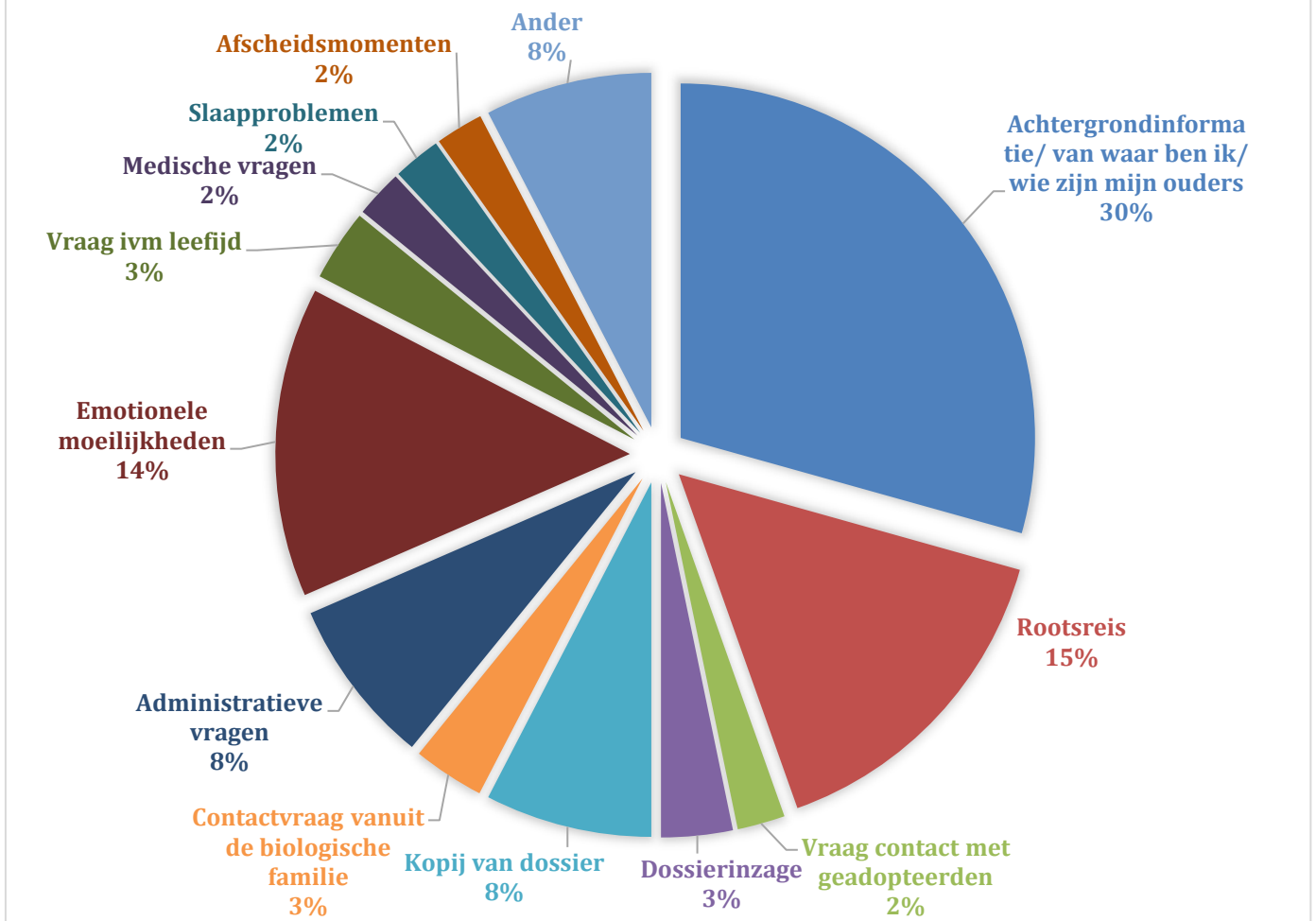
Tabel 15: Soorten rootsvragen en nazorgvragen gesteld door geadopteerden of hun ouders/anderen.

	Geadopteerde	Ouders en anderen
Achtergrondinformatie/ van waar ben ik/ wie zijn mijn ouders	25	27
Rootsreis	5	14
Vraag contact met geadopteerden	5	2
Dossierinzage	11	3
Kopij van dossier	5	7
Contactvraag vanuit de biologische familie	0	3
Administratieve vragen	1	7
Emotionele moeilijkheden	0	13
Vraag ivm leeftijd	0	3
Medische vragen	0	2
Slaapproblemen	0	2
Afscheidsmomenten	0	2
Ander	3	7
TOTAAL	55	92

De dienst hecht er groot belang aan dat deze vragen goed worden opgenomen en opgevolgd, hiertoe hebben we in 2018 een nieuw registratiesysteem geïnstalleerd. Op deze manier kunnen we veel beter opvolgen welke vragen nog open staan en welke zijn afgerond. Het geeft ons een mogelijkheid om te zien welke vragen door wie gesteld worden.

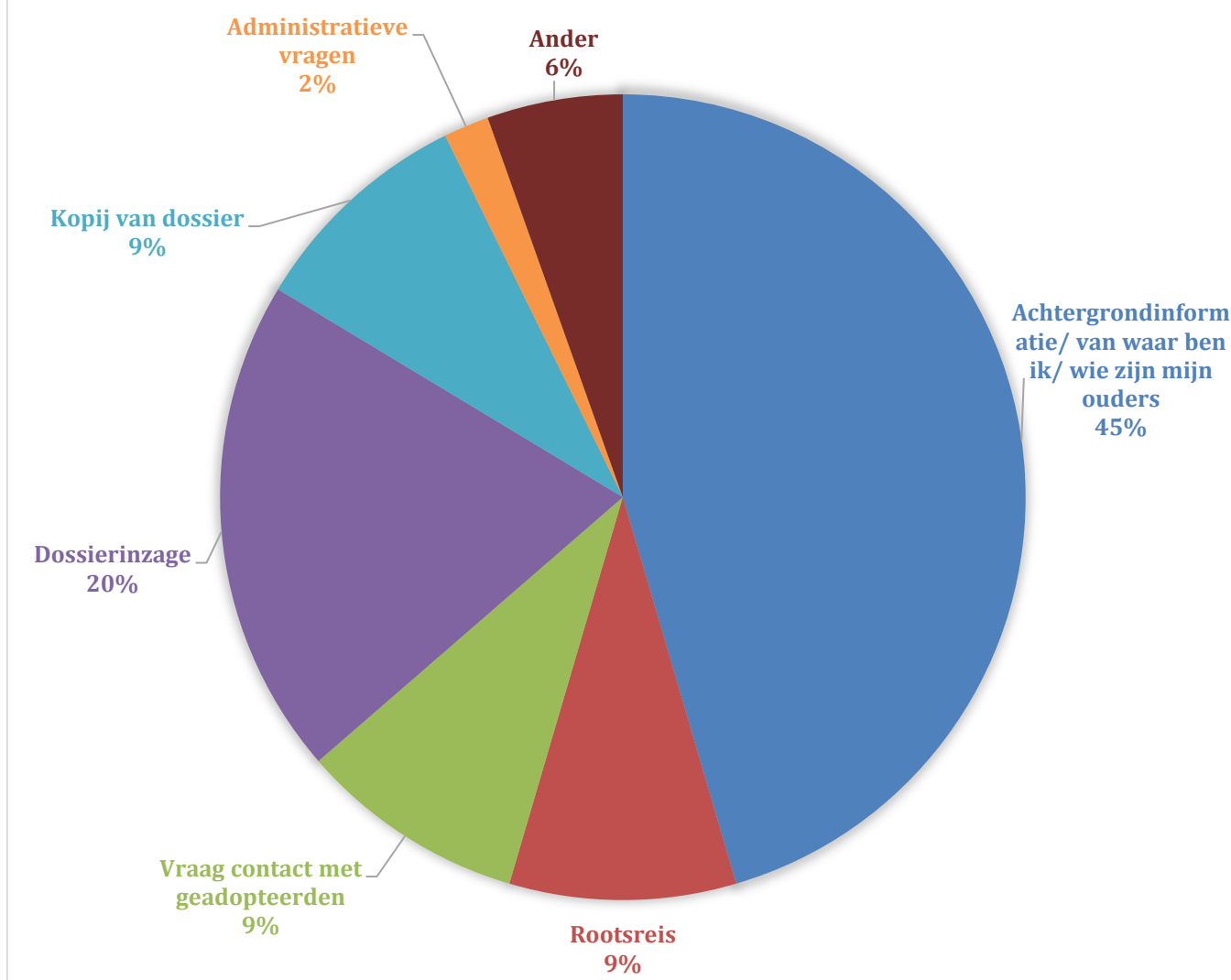
Onderstaande taartdiagrammen geven een overzicht van de nazorg en rootsvragen die we in 2019 ontvingen van adoptieouders en van geadopteerden.

ROOTS EN NAZORGVRAGEN VANUIT OUDERS EN ANDEREN

Uit bovenstaand overzicht kunnen we aflezen dat verhoudingsgewijs de meeste vragen die door adoptieouders worden gesteld gaan over achtergrondinformatie, een rootsreis of over emotionele moeilijkheden.

ROOTS EN NAZORGVRAGEN VAN GEADOPTERDEN

Uit bovenstaand overzicht kunnen we aflezen dat verhoudingsgewijs de meeste vragen door geadopteerden eveneens worden gesteld omtrent achtergrondinformatie en dossierinzage.

NAZORG VOOR ZELFSTANDIG ADOPTANTEN

Sinds 1 september 2005 zijn adoptanten, die zelfstandig een adoptie realiseren, verplicht de nazorg door een erkende adoptiedienst te laten uitvoeren. VCA verdeelt deze nazorgpakketten onder de diensten op basis van geografische bereikbaarheid.

Volgens de regelgeving moet een adoptiedienst een contract met deze families afsluiten tijdens een intakegesprek, waarna de dienst pas terug tussenkomt op het moment dat er een kindje is geplaatst in het gezin. Dan start de primaire nazorg.

In praktijk contacteren deze families ons vaak doorheen de procedure, en vragen begeleiding tijdens de procedure en vaak ook bij het al dan niet aanvaarden van kinddossiers. Een zelfstandig nazorgdossier vraagt heel wat extra werk van ROH dat niet in verhouding wordt vergoed.

Ray of Hope heeft reeds met 21 families een contract afgesloten. In 2019 werden er geen nieuwe contracten voor zelfstandige adoptanten afgesloten.

Het opvolgen van zelfstandige adopties vraagt van de adoptiedienst extra werk. Wanneer zelfstandige adopties worden gerealiseerd in landen waar de dienst een werking heeft, geeft dit aanleiding tot bijkomende vragen. In de loop van het jaar spraken we met VCA over een oplossing voor de opvolging van zelfstandige adopties.

LAS (LEUVENSE ADOPTIESTUDIE)

Ray of Hope werkt mee aan de Leuvense Adoptie Studie en maakt dit onderzoek bekend bij kandidaat-adoptanten die bij ROH op de wachtlijst staan.

De Leuvense Adoptie Studie (LAS) is het eerste grootschalige lange termijn onderzoek naar adoptiegezinnen, ouders én kinderen, in Vlaanderen. Centrale thema's in dit onderzoek zijn verwachtingen en gevoelens bij *adoptieouders*, de sociaal-emotionele ontwikkeling van *adoptiekinderen*, en de *interactie tussen adoptieouders en hun adoptiekind*.

De LAS start voor de aankomst van het kindje. Voor het onderzoek spitst de LAS zich toe op volgende gezinnen:

- (a) koppels die een overeenkomst getekend hebben met en op de wachtlijst staan van een Vlaamse dienst voor interlandelijke adoptie
- (b) die een eerste kindje wensen te adopteren met een leeftijd tussen 0 en 2,5 jaar
- (c) die geen eigen biologische kinderen hebben.

De LAS maakt gebruik van meerdere methoden – zowel vragenlijsten als interviews en observaties – om de ervaring en het verhaal van de deelnemende adoptiegezinnen zoveel mogelijk tot hun recht te laten komen.

Jaarlijks vindt er een LAS-studiedag plaats in Leuven, waarop de resultaten van de onderzoeken en de toekomstige onderzoeken worden voorgesteld. Naast het doorgeven van de resultaten van onderzoeken, wordt op deze dag ook steeds aandacht besteed aan vorming in functie van de nazorg. Op deze manier wil de LAS iets teruggeven aan de diensten en medewerkers als dank voor de samenwerking.

Bovendien is de LAS eenvoudig aanspreekbaar in geval van specifieke vragen over nazorg, indien nodig verwijst LAS door naar PraxisP, een praktijk gekoppeld aan de faculteit Psychologie en pedagogie van de KU-Leuven.

4. Landen

4.1. Algemeen

Onderstaande **tabel 16** geeft weer met welke landen ROH sinds zijn ontstaan heeft samengewerkt.

Overzicht van de landenwerking bij ROH 1995 - 2019															
	Vietnam	Haïti	China	Burkina Faso	Marokko	India	Togo	Bhutan	Slovakije	Ethiopië	Sri Lanka	Burundi	Rwanda	Benin	TOTAAL
1995	7	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	47
1996	24	40	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	67
1997	16	26	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	44
1998	36	21	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0	82
1999	25	12	0	0	0	0	0	0	0	16	2	0	0	0	55
2000	27	23	0	0	0	0	0	0	0	31	3	0	0	0	84
2001	25	31	0	0	0	0	0	0	0	17	3	0	0	0	76
2002	23	24	0	0	0	0	0	0	0	25	7	0	0	0	79
2003	4	5	0	0	0	0	0	0	0	29	7	0	0	0	45
2004	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	3	0	0	0	20
2005	0	0	0	0	0	0	0	0	0	53	5	0	0	0	58
2006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	52	3	0	0	0	55
2007	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50	2	0	0	0	52
2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	61	5	0	0	0	66
2009	0	3	0	0	0	0	0	0	0	67	3	0	0	0	73
2010	0	3	18	0	0	0	0	0	0	49	3	0	0	0	73
2011	0	0	14	1	0	0	0	0	0	39	2	0	0	0	56
2012	0	0	15	1	0	3	0	0	0	47	0	0	0	0	66
2013	0	0	6	0	1	2	0	0	0	17	0	0	0	0	26
2014	0	1	4	2	0	3	1	0	0	10	0	0	0	0	21
2015	0	0	2	0	0	2	0	0	0	7	0	0	0	0	11
2016	1	0	1	1	0	4	2	0	0	1	0	0	0	0	10
2017	2	0	2	2	0	6	0	0	0	9	0	0	0	0	21
2018	3	3	2	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	13
2019	0	1	1	4	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	10
	193	233	65	12	1	26	5	0	0	626	49	0	0	0	1210

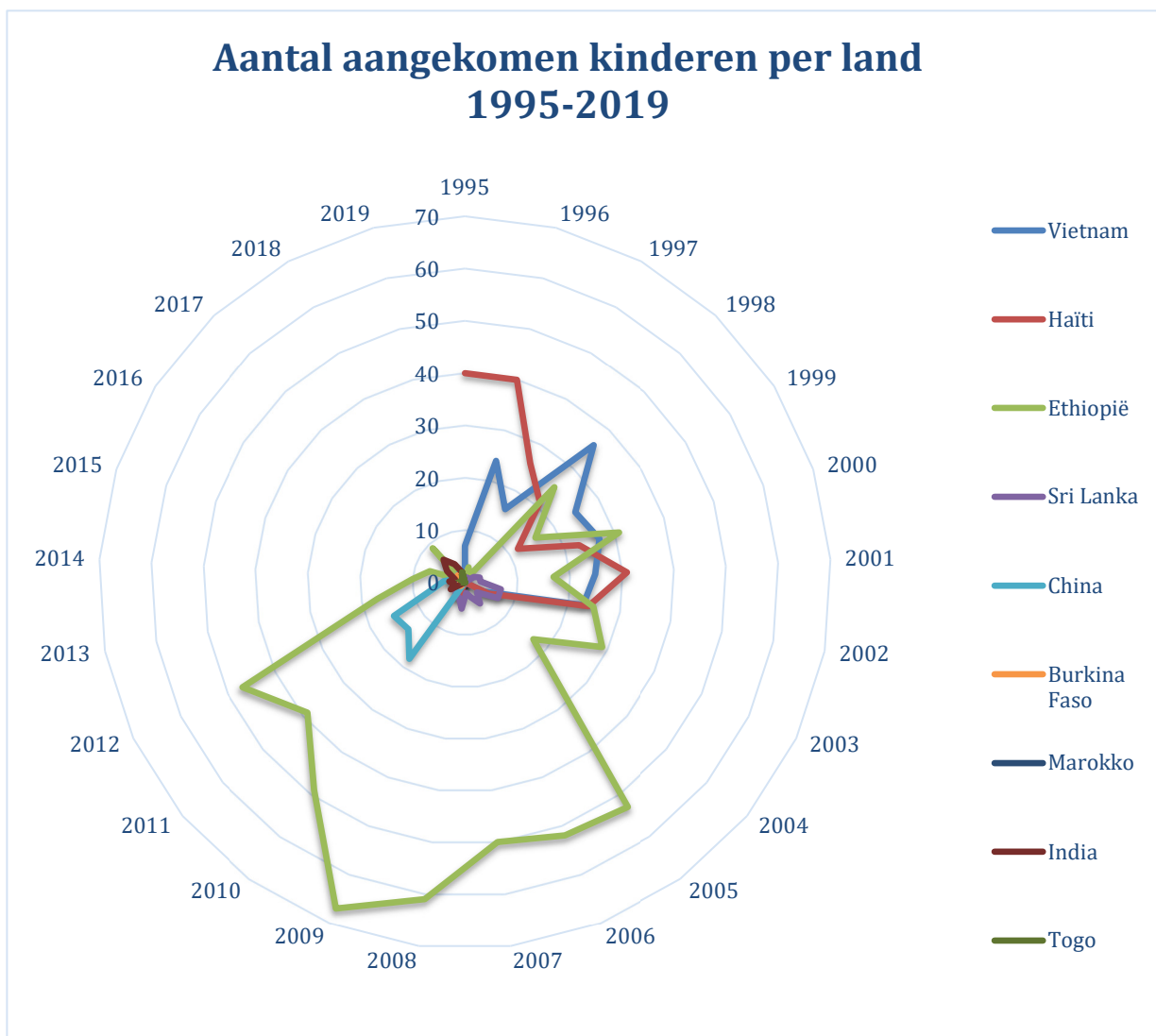
	geen werking
	prospectiekanaal
	proeffase
	actief kanaal
	opschorting kanaal

De tabel toont aan dat we met steeds meer landen moeten samenwerken en daartegenover minder plaatsingen per land realiseren. Dit is enerzijds het gevolg van de wereldwijde implementatie van het Haagse Verdrag inzake adoptie. Anderzijds kenden we dus de laatste twee jaar een daling van het aantal KA met een geschiktheidsvonnis, dit betekent dat er ook een te kort was aan KA tav de noden in de herkomstlanden.

Geen plaatsingen uit een herkomstland betekent niet dat er geen werk moet worden verricht; samenwerkingen realiseren en onderhouden is zeer intensief. Er zijn contacten met verschillende herkomstlanden om de werking te onderhouden of op te starten, soms in afwachting van bv een wetswijziging. Ook dat laatste vraagt een intens contact om de banden voor samenwerking niet te verliezen.

Daarnaast worden er voor de landen waar geen actieve samenwerking meer is, wel nog rootsvragen behandeld. Ook dit vraagt veel werk.

Hieronder staat de grafische weergave van het totale aantal aangekomen kinderen per land, waarvoor Ray of Hope de bemiddeling deed.

Alle herkomstlanden leggen ook voorwaarden op aan kandidaat-adoptanten. Dit bepaalt dat niet iedereen voor elke herkomstland in aanmerking kan komen. Onderstaande **tabel 17** geeft een zicht op welke voorwaarden de herkomstlanden stellen aan kandidaat-adoptanten.

LAND	Verdragsland?	Gehuwde koppels zonder kinderen	Gehuwde koppels met kinderen	Alleenstaanden	Opmerkingen
ACTIEVE LANDEN					
CHINA	Ja				Special Needs adoptie ≥ 2 jaar (1e huwelijk) ≥ 5 jaar (2e huwelijk)
INDIA	Ja				≥ 2 jaar gehuwd Kindprofiel afhankelijk van leeftijd KA
BURKINA FASO	Ja				≥ 5 jaar gehuwd Enkel gezin met adoptiekinderen komt in aanmerking.
TOGO	Ja				1 partner ≥ 30 jaar
LANDEN IN PROEFFASE					
HAÏTI	Ja				1 partner min. 30 j, max. 50j Alleenstaande min. 35j
VIETNAM	Ja			 ≥ 28 jaar	Min 2 j gehuwd en 1 partner min. 28 j Alleenstaande min. 28 j
BHUTAN	Neen				Min 30 jaar oud
MAROKKO	Neen				Enkel voor Marocaines Residentes à l'Etranger (MRE)

Hier volgt per land waarmee in 2019 werd samengewerkt de stand van zaken.

4.2. India

- Samenwerking overgenomen door Ray of Hope sinds 01/04/2012
- Verdragsland
- Centrale Autoriteit: Central Adoption Resource Authority (CARA)
- Contactpersoon: Indrani Barooah.

Sinds 1 april 2012 werden de adoptie-activiteiten van adoptiedienst Vreugdezaaiers VMKA overgenomen door Ray of Hope, inclusief het herkomstland India.

De Central Adoption Resource Authority heeft sinds 2012 een online registratie systeem, CARINGS, waarin alle kandidaat adoptie families ingelogd worden. In CARINGS is een apart inlogstelsel voorzien voor families die open staan voor een kindje met een special need.

In 2018 werd een kanaalbezoek gebracht door Ray of Hope samen met VCA. Dit bezoek bevestigde de goede werking ter plaatse maar ook de moeilijkheden omtrent rootszoektochten en de precaire situatie van vrouwen in India.

In de zomer van 2018 eindigden de mandaten van oa. Mrs. Saraswathi en andere medewerkers van CARA. Het duurde lang alvorens de posities waren ingevuld en de nieuwe medewerkers waren ingewerkt. Hierdoor merkten we een vertraging bij het doornemen van nieuwe aanvragen én bij de matching voor toewijzingen. Pas begin 2019 konden we opnieuw een eerste toewijzing doen.

In 2019 waren er 5 toewijzingen waarvan 2 siblings. Er zijn dus 7 kinderen toegewezen. De procedures in India duren gemiddeld een jaar. Begin 2019 kwam een kindje aan dat was toegewezen eind 2017. In de tweede helft van 2019 kwam een kindje aan dat was toegewezen begin 2019. De andere kinderen die werden toegewezen zijn voorzien aan te komen in 2020. Dat verklaart het lage aantal thuiskomsten in 2019 en nog grote aantal lopende dossiers.

In 2019 hadden we voor het eerst een aanvraagvraagdossier dat in CARINGS moest geverifieerd worden. Dit proces verliep niet zo vlot wegens technische problemen in het online systeem van CARA. Deze zouden verholpen zijn en bij volgende dossiers zou dit wel vlot moeten gaan.

Tabel 18: Stand van zaken van de dossiers voor India

INDIA						
	Inschrijvingen	Toewijzingen	aankomsten: aantal kinderen	aankomsten: aantal dossiers	Stopzettingen	aantal op wachlijst
2012	Nvt	4	3	3	1	9
2013	8	3	2	2	2	13
2014	1	1	3	3	1	10
2015	3	5	2	2	2	8
2016	4+2	5	4	4	1	10
2017	3+3	5	6	5	2	9
2018	9	0	4	3	0	15
2019	4	7	2	2	0	17*

* dit zijn 13 families wachtend op een toewijzing en 4 families met een toewijzing.

Tabel 19: Leeftijd bij toewijzing (TW) en bij aankomst (AK) van de toegewezen kinderen uit India.

	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	AK	TW	AK	TW	AK	TW	AK	TW	AK	TW	AK	TW
0-2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2-4	2	1	0	4	2	3	0	4	2	0	1	3
4-6	0	0	2	2	2	2	5	1	1	0	1	3
6+	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1
Totaal	3	1	2	6	4	5	6	6	4	0	2	7

Ook in 2019 deden we beroep op Indrani Barooah als contactpersoon in India. Zij kan eenvoudig contacten leggen waar nodig en begeleidt de ouders bij het afronden van de adoptieprocedure. We blijven tevreden over haar tussenkomsten en ontvangen eveneens positieve feedback van de families over haar begeleiding ter plaatse. De samenwerking wordt enthousiast verder gezet.

4.3. Burkina Faso

- Goedkeuring VCA start proefdossiers: 17/11/2008
- Ontvangen accreditatie van Burkina Faso: 28/05/2009
- Goedkeuring kanaal 08/10/2014
- Verdragsland
- Contactpersoon is Mevr. Hazara Tarnanguida

Ray of Hope werkt sinds 2009 in Burkina Faso. Naast de 3 proefdossiers, werden er in totaal 19 dossiers opgestart. Destijds zijn er 2 dossiers vroegtijdig gestopt met de procedure, maar tot op heden kwamen er 13 kinderen thuis en zijn er momenteel 2 dossiers met toewijzing waarvoor de procedure loopt en waarvan verwacht wordt dat ze in 2020 thuishkomen.

In 2017 werd er op kanaalbezoek gegaan door Charlotte en een delegatie van VCA. Dit bezoek was goed en maakte het mogelijk om ter plaatse te ervaren hoe het adoptiebeleid in de praktijk wordt uitgevoerd.

Burkina Faso doet zijn uiterste best om te proberen de kinderen in het land zelf te houden. Ook het aantal binnenlandse adopties stijgen, wat een positieve evolutie is voor het land.

Sinds 2018 kreeg Ray of Hope 3 toewijzingen, wat een lichte stijging betekende tov het aantal adopties de voorgaande jaren. Echter, Ray of Hope doet zijn uiterste best om ook voor de kinderen die moeilijker een thuis vinden, oplossingen te zoeken. Zo werden er ook dossiers opgestart voor special needs kinderen en kwam er in 2019 een special needs kindje thuis.

Dit maakt dat het aantal toewijzingen op jaarbasis licht gestegen is tov het begin van de samenwerking met Burkina Faso. We zien wel dat de kinderen die voor buitenlandse adoptie voorgesteld worden, ook kinderen zijn waarvoor men binnenlands geen mogelijkheden meer vindt. Dit toont aan dat het subsidiariteitsprincipe strikt gevolgd wordt en men enkel kinderen voor buitenlandse adoptie voorstelt die geen opvang mogelijkheden meer hebben in Burkina Faso.

Onderstaande **tabel 20** geeft een overzicht van het aantal opgestarte dossiers en het aantal kandidaten nog op de wachtlijst.

Burkina Faso					
	Inschrijving	toewijzingen	aankomsten: aantal kinderen	Stopzettingen	aantal op wachtlijst
2009	3	0	0	0	3
2010	0	1	0	0	3
2011	0	1	1	1	1
2012	1	0	1	0	1
2013	1	2	0	0	2*
2014	5°	0	2	0	5*
2015	0	1	0	1	4*
2016	5°	2	1	1	7·
2017	0	1	2	0	5°
2018	5	3	1	0	9()
2019	3	3	4	0	8.

* = waarvan 1 familie tijdelijk opgeschort
 ° = waarvan 1 familie overstap van een ander herkomstland
 · = waarvan 1 familie met toewijzing
 · = waarvan 2 families met toewijzing
 () = waarvan 3 families met toewijzing

4.4 Togo

- Verdragsland sinds 10/02/2010
- Centrale autoriteit adoptie: Comité National d'Adoption d'Enfants au Togo (CNAET)
- Actief sinds 22/02/2016
- Contactpersoon : Ria Etienne

In 2012 startte de samenwerking met Togo. In 2016, bij aankomst van het tweede adoptiekind uit Togo en na toewijzing van het derde kindje, werd het kanaal Togo een actief kanaal. De doorlopen procedures werden positief geëvalueerd.

Hierna konden er 5 dossiers gestart worden. Aanvankelijk hielden we de wachtlijst op drie dossiers. Aangezien er één familie startte voor een uitgebreider kindprofiel werd er besloten om een extra dossier op te starten. **Tabel 21** toont het verloop van de wachtlijst. Gezien het beperkte aantal plaatsingen is het belangrijk deze lijst onder controle te houden, maar het is ook belangrijk om voldoende dossiers ter plaatse te hebben zodat het niet telkens stilvalt.

De communicatie met de overheid (CNAET, Comité National d'Enfants au Togo) en onze Belgische ereconsul ter plaatse loopt zeer vlot. Ook met onze vaste contactpersoon, Ria Etienne, lopen de contacten zeer goed. Als Vlaamse staat zij families bij tijdens hun verblijf en tijdens de adoptieprocedure vertegenwoordigt zij onze adoptiedienst ter plaatse.

Tabel 21: overzicht dossierverloop Togo

	Inschrijving	toewijzingen	aankomsten: aantal kinderen	Stopzettingen	aantal op wachlijst
2012	3	0	0	0	3
2013	0	0	0	0	3
2014	0	1	0	0	3
2015	1	1	1	0	3
2016	2	1	2	1	2
2017	2	0	0	0	4
2018	1	1	0	0	4
2019	1	2	2	0	4*

proeffase

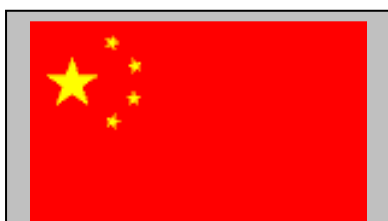
* er stapte één dossier over naar Togo van Haiti aangezien Haiti tijdelijk geschorst werd. Dit wil zeggen dat zij nog blijven wachten bij Haiti, maar tegelijk ook een dossier voor Togo mogen starten

De huidige voorzitter van de CNAET, Mamanh Nafiou, zoekt in de strenge regelgeving omtrent adoptie die Togo zich oplegde, naar mogelijkheden om kansen te bieden aan kinderen in nood. Nu moeten zij soms erg lang in een weeshuis verblijven, alvorens ze adoptabel verklaard kunnen worden. In Augustus 2018 kregen we de eerste toewijzing sinds de afronding van de proeffase. Januari 2019 kon deze familie afreizen en in februari 2019 volgde een nieuwe toewijzing. Deze familie kon afreizen in oktober. Hun procedure had iets langer geduurd wegens afwezigheid van de maatschappelijk werker in Togo. In augustus volgde een nieuwe toewijzing. Dat kindje zal begin 2020 thuiskomen. De wachttijden van deze families tussen opstart en toewijzing varieerden sterk gezien de aard van het kindprofiel. Niettegenstaande kiezen alle kandidaten voor Togo voor een ruimer kindprofiel. De meeste kinderen zijn oudere kinderen, sinds de opstart werden er maar twee kinderen rond de twee jaar geplaatst, de anderen waren tussen 4 en 7 jaar bij toewijzing.

Ria Etienne, contactpersoon in Togo

4.4. China

- Beslissing VCA om het kanaal China aan Ray of Hope over te dragen: September 2008
- Erkenning door CCCWA 11 augustus 2009
- Akkoord VCA opstart Special Needs dossiers: december 2010, opstart eerste dossier april 2011
- Verdragsland

Intussen realiseren we sinds 2010 special needs adopties uit China. Het gaat hier vnl. over kinderen met een medische nood. We kunnen besluiten dat deze adopties niet altijd eenvoudig zijn, maar dat we een zeer grondige procedure hebben uitgewerkt. Op deze manier kunnen we, in overleg met de kandidaten, zeer duidelijk afbakenen voor welk kindprofiel de familie kan openstaan en in samenwerking met de artsen bepalen welke kinderen eventueel in aanmerking komen binnen dat profiel. Omdat dit een duidelijke manier van werken is gebleken, zowel voor ons als voor de KA, hanteren we intussen een gelijkaardig systeem voor de special needs-adopties uit andere landen.

Tussen 2014 en 2017 werden er geen dossiers voor China SN opgestart. De beperktere instroom van kandidaten kan hier een reden van zijn. Sinds 2017 is de gerichte doorstroom ingevoerd,

waarna er in 2018 3 families een dossier konden starten. 2 daarvan kwamen binnen het jaar thuis, 1 familie kreeg in 2019 toewijzing.

Eind 2019 kon er een nieuw dossier opgestart worden dat via de gerichte instroom kon starten, alsook begin 2020 zal er een nieuw dossier opstarten.

De nieuwe dossiers leerden ons dat de procedure nog steeds op dezelfde manier verloopt. De medische profielen zijn echter wel complexer ten opzichte van vroeger. Vroeger werd vaker voor kinderen met een geïsoleerde medische problematiek een familie gezocht. Dit zien we nu minder. De verklaring hiervoor is dat men binnenlands meer en meer kinderen kan plaatsen, alsook dat er wereldwijd een evolutie is naar meer openheid bij adoptanten om een kindje met een special needs op te vangen in het gezin. De kinderen met een eenvoudige ondersteuningsbehoefte vinden hierdoor sneller een thuis. **Tabel 22** geeft een overzicht van het verloop van de adoptiedossiers van China in de laatste 8 jaar.

China SN					
	Aantal opgestarte dossiers	Tijdelijke stopgezette dossiers	Stopzettingen	Aantal toewijzingen	Aantal thuisgekomen kinderen
2011	14	2	0	7	0
2012	6	2	0	8	13
2013	4	1	2	4	5
2014	0	0	1	2	2
2015	0	0	0	1	2
2016	0	0	0	1	1
2017	0	0	0	0	0
2018	3	0	0	2	2
2019	1	0	0	1	1

In **2019** was er dus één nieuwe opstart. Er kwam 1 toewijzing voor een familie die in 2018 opgestart was.

4.5. Haïti - Proeffase

- Werkzaam in Haïti van 1995 – 2003 (222 plaatsingen)
- Contactpersoon Yolette Apont
- Verdrag van Den Haag wordt geratificeerd op 1 april 2014
- Opstart proeffase dec 2014
- Accreditatie oktober 2018 – September 2020. Alle twee jaar is er een nieuwe accreditatieronde.

De proeffase werd verder gezet in 2012 voor de dossiers die waren gestart voor de aardbeving in januari 2010.

Einde 2012 werd duidelijk dat adoptiediensten die nog in Haïti willen werken geaccrediteerd moeten worden.

In 2018 kreeg Ray of Hope opnieuw een accreditatie tot en met september 2020

We mogen per maand twee aanvragen indienen. Vanuit de dienst hanteren we een wachtlijstbeheer dat ook rekening houdt met mogelijkheden voor overstap naar andere kanalen. Daarnaast komen er maar weinig kandidaat-adoptanten bij de dienst en is Haïti een zeer dure adoptieprocedure waardoor niet veel kandidaat-adoptanten voor deze procedure kiezen.

Alle adopties rechtstreeks via de Centrale Autoriteit, IBESR, lopen. Zij ontvangt ouderdossiers en wijst kinderen toe. De veranderingen zijn zeer positief. IBESR heeft de kosten duidelijk uitgesplitst en

gepubliceerd. IBESR voorziet in vorming voor de biologische families die afstand doen van een kindje zodat zij zeer goed op de hoogte zijn wat het betekent een kind afstaan voor adoptie. Daarnaast doen zij ook de screening naar de motivatie voor afstand van de biologische ouders. Dit gebeurt voor het dossier kan worden geïnitieerd bij de rechtbank voor officiële afstand. Pas daarna kan een kindje adoptabel worden verklaard. In deze accreditatieperiode ontvingen we geen toewijzing.

Tabel 23 geeft een overzicht van het verloop van de dossiers:

Haïti: overzicht dossiers						
	Inschrijving	toewijzingen	aankomsten: aantal kinderen	Stopzettingen	aantal op wachtlijst zonder toewijzing	
2015	8	0	0	0	0	8
2016	1	2*	0	0	1	7
2017	2°	2	0	1	1	6
2018	1	2	3	2	2	3
2019	1	1	1	1	1	2

°1 familie stapte over van Ethiopië

* 1 toewijzing ging niet door omdat de KA de procedure stopzette

De inschrijving in 2018 was een overstap van een dossier dat in Zwitserland was gestart en ingelgd bij IBESR. Deze familie verhuisde naar Vlaanderen en zette bijgevolg de procedure in Vlaanderen verder.

Na afronding van de proefdossiers kunnen we stellen dat we moeten rekenen op een jaar na toewijzing, alvorens de KA het kind kunnen ophalen.

Met de hernieuwing van de erkenning kregen we ook een toelichting van de databank (SINAPS) waarin voor elk adoptiekind een dossier zal worden bewaard. Dit betekent ook dat elk kind een nummer krijgt dat aan het dossier zal worden gelinkt. Hierin zal de informatie van het kind worden bewaard vanaf het moment dat het kind in een weeshuis terecht komt.

Omdat alle families al een voorbereidingsmoment hadden gekregen voor Haiti werd in het voorjaar van 2019 een fotoverslag verspreid onder de wachtende adoptanten van het kanaalbezoek in november 2018.

In september 2019 werd een bezoek gebracht door enkele leden van het IBESR aan VCA. Ray of Hope zorgde voor de aanwezigheid van enkele adoptiekinderen en er vond een boeiende uitwisseling plaats. Er ging ook aandacht naar de bezorgheden omtrent de moeilijke politieke situatie in Haiti die het land erg onveilig maakte. Er kwam een bespreking of in geval van afreis escorte mogelijk is. De adoptiekinderen kregen ook de kans vragen te stellen. Belgisch vice-ereconsul in Haiti, Gerrit Desloovere, was eveneens aanwezig.

Bezoek IBESR aan VCA

Hierna volgden nog zeer moeilijke maanden in Haïti van politieke onrust. Procedures lagen stil. De twee lopende toewijzingen liepen zeer veel vertraging op. We vroegen aan VCA om de aanpassing in het BVR toe te passen voor de resterende twee wachtende dossier op een toewijzing.

Toen in november een Frans koppel dat hun adoptiekindjes ging ophalen werd vermoord besloot VCA het kanaal tijdelijk op te schorten en de twee wachtende families de kans te geven in een ander herkomstland een procedure te starten in afwachting van politieke beterschap in Haiti. Daarnaast werden de twee families met toewijzing verboden nog naar Haiti te reizen om hun kindje op te halen in 2020, Ray of Hope werkte voor beiden een procedure uit waarbij de kinderen onder begeleiding van een escort naar Guadeloupe zouden worden gebracht om daar dan opgehaald te worden door hun adoptieouders.

4.6. Vietnam - Proeffase

- Werkzaam in Vietnam 1995 – 2003 (187 plaatsingen)
- Verdragsland
- 07/02/2014: Indiening inlichtingendossier
- Akkoord VCA opstart proefdossiers
- Contactpersoon: Le Thi Thu Hong

Op 1 februari 2011 ratificeerde Vietnam het Verdrag van Den Haag inzake Adoptie.

In 2013 werd samen met Le Thi Thu Hong het inlichtingendossier voor Vietnam opgemaakt. Dit werd ingediend op 07/02/2014 bij de Vlaamse Centrale Autoriteit voor adoptie.

Op 26/03/2014 werd door VCA gemeld dat Ray of Hope, zodra de dienst over een accreditatie in Vietnam beschikt, proefdossiers mag starten.

Ray of Hope werd op 21/11/2014 erkend door Ministry of Justice in Vietnam. Deze erkenning is geldig tot 30/06/2018. De erkenning werd in 2018 door de overheid verlengd tot 30/06/2023.

Tijdens de proeffase werden de kosten van de procedure ter plaatse herbekeken. Hiervoor werd in 2016 een kanaalbezoek ter plaatse

gebracht. De kandidaat adoptanten werden op de hoogte gebracht van de gewijzigde kosten en VCA ging akkoord met de verderzetting van de proeffase met het nieuwe kostenoverzicht.

Sinds 2016 tot en met 2018, konden we 7 kinderen plaatsen uit Vietnam, waarvan 3 kinderen Liste 1 (niet special needs) en 4 kinderen Liste 2 (sibling van 2 kinderen + 1 gezond ouder kind en 1 ouder kind met een medische SN). In 2018 werden twee special needs aanvragen (1 sibling, + medische SN) opgestart en in 2019 werd 1 aanvraag opgestart voor niet SN en 1 voor medische SN. De aanvragen van 2018 zijn nog lopende.

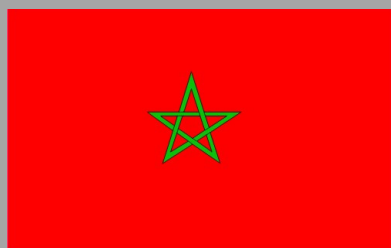
De afreizen tot op heden verliepen allen goed. Er deden zich geen problemen voor in de procedures. Ray of Hope diende bij VCA in augustus 2017 hun evaluatie van de proeffase in. Voor de evaluatie wou VCA het onderzoek van ISS afwachten. Dit werd verschillende malen uitgesteld. Ook in 2019 was er geen vooruitgang in de evaluatie door VCA van het proefkanaal. We hopen in 2020 de proeffase te kunnen afronden.

Tabel 24: Evolutie van de wachtlijst voor Vietnam

VIETNAM						
	inschrijvingen	toewijzingen	aankomsten: aantal kinderen	aankomsten: aantal dossiers	stopzettingen	aantal op wachtlijst
2015	2 + 5SN	0	0	0	0	2+5SN
2016	1	1	1	1	2SN	2+3SN
2017	0	2+1SN	2	2	0	2SN
2018	2SN	2SN	4	3	0	2SN
2019	1+ 1SN	0	0	0	0	1 + 3SN

4.7. Marokko - Proeffase

- Samenwerking overgenomen van de VZ door Ray of Hope vanaf 01/04/2012
- Contactpersoon: Souad Nour Alaoui
- Kefala procedure
- Geen verdragsland

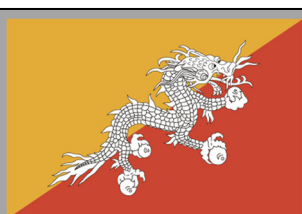
Marokko is, net als India, een kanaal dat werd overgenomen van de Vreugdezaaiers VMKA in 2012. Zij realiseerden de proeffase voor dit herkomstland. Toen de overname van de adoptieactiviteiten van de Vreugdezaaiers rond was, kregen we de melding van VCA dat de drie proefdossiers een positieve evaluatie kenden. We kregen akkoord van VCA om dit kanaal te openen.

Na de moeilijkheden om de Kafala naar adoptie om te zetten in Vlaanderen kwam er in 2017 een wetwijziging die voorziet dat de goedkeuring voor adoptie door een voogd ad hoc kan worden gegeven. Na het kanaalbezoek in oktober 2017, ontvingen we in 2018 de goedkeuring van VCA om proefdossiers op te starten.

In 2018 werden de eerste twee proefdossiers opgestart en in 2019 de volgende twee proefdossiers. Hierdoor zijn de vier toegestane opstarten ingenomen.

In de 2de helft 2019 ontvingen we een eerste kindvoorstel uit Tanger. De familie zal hun procedure kunnen afronden in 2020.

4.8. Bhutan - Proeffase

Prospectie aanvraag:
augustus 2012

13/11/2015: indienen
inlichtingendossier

11/05/2016: Akkoord VCA
opstart proefdossiers

Geen verdragsland

Contactpersoon: Nyima
Om

Sinds 1 januari 2012 waren interlandelijke adopties vanuit Bhutan opgeschort in afwachting van een nieuwe wetgeving. Deze nieuwe wetgeving kwam er in 2015.

Adoptie uit Bhutan is enkel mogelijk door landen waar een Bhutanese diplomatieke post aanwezig is. Dit is zeer beperkt, maar België is daar één van.

De procedure in Bhutan verloopt volledig rechtstreeks tussen de adoptiedienst en de Bhutanese overheid, National Commission for Women and Children (NCWC) Maar indien nodig kan Mevr. Om tussen komen.

Bhutan kan voor de meeste kinderen in het land zelf een oplossing vinden. Slechts sporadisch zijn er kinderen die nood hebben aan interlandelijke adoptie. De NCWC heeft aangegeven dat zij vooral oudere kinderen kunnen voorstellen (+5j)

Het inlichtingendossier werd op 13/11/15 ingediend bij het Vlaams Centrum van Adoptie. Op 11/05/16 gaf VCA hun voorlopige goedkeuring met het kanaal en de toestemming om drie proefdossiers op te starten.

Ray of Hope heeft echter nog geen enkele kandidaat adoptant gevonden die als proefdossier wil opstarten voor Bhutan. De grootste struikelblok zijn de reiskosten nl de "per diem" verplichting in Bhutan voor buitenlanders waardoor een verblijf ter plaatste kan oplopen tot 20.000 euro of meer. Begin 2019 was er een koppel geïnteresseerd om voor dit kanaal op te starten maar opnieuw werd duidelijk dat er geen enkele zekerheid kon worden gegeven: noch over (medische) achtergrond, leeftijd van de kinderen, als over wachttijden.

Aangezien het akkoord voor proeffase drie jaar geleden is gegeven in 2019 zullen we vanaf 2020 niet meer actief op zoek gaan naar nieuwe dossier voor dit kanaal. Mochten er kandidaten hier heel specifiek voor openstaan dan kan een bemiddeling via Ray of Hope worden opgestart aangezien alle contacten gelegd zijn.

4.9. Slovakije – on hold

Eind 2016 kreeg Ray of Hope de vraag van VCA om de mogelijkheden te bekijken in Slovakije gezien daar een goed contact was met de centrale autoriteit. De centrale autoriteit in Slovakije, CIPC (Centre for the International Legal Protection of Children and Youth) gaf aan dat zij kandidaat adoptieouders zoeken voor verschillende kindprofielen.

Sinds 2001 is in Slovakije het Verdrag van den Haag in werking. Zij werken volgens een sterk subsidiariteitsprincipe waarbij alle mogelijkheden worden nagegaan om de kinderen in eigen land te plaatsen. In 2017 werd een inlichtingendossier opgemaakt en werd dit ingediend bij VCA. We kregen positief bericht voor het

opstarten van proefdossiers.

Van 4 tot 7 juni 2018 bracht Ray of Hope, samen met VCA een kanaalbezoek ter plaatse. We hadden er een ontmoeting met de centrale autoriteit (CIPC), een rechter, lokale overheid en kindertehuis. Het kanaalbezoek kon ons helaas geen antwoord bieden op onze vragen omtrent de adoptabiliteitsverklaring van de kinderen. Ray of Hope zal pas proefdossiers opstarten nadat er duidelijkheid is over de adoptabiliteit van de kinderen.

Hiertoe trok de voorzitter en de coördinator in november 2019 naar Slovakije om er een congres bij te wonen omtrent interlandelijke adoptie. We maakten van de gelegenheid gebruik om het oosten van het land te bezoeken, meer bepaald de regio rond Kosice waar veel Roma's wonen en waar de meeste kinderen die adoptabel worden verklaard vandaan komen. Met hulp van een plaatselijke adoptiedienst, Navrat, die zowel families begeleidt om de zorg van hun eigen kind op te nemen, als pleegzorg organiseert als binnenlandse adopties doet, kregen we een inkijk in de werking van het systeem in Slovakije. We stelden vast dat in Europa mensen in zeer schrijnende situaties moeten overleven. De Europese gemeenschap betaalt de landen in het Oosten zeer grote bijdragen om de roma-bevolking op te vangen, maar de discriminatie tav deze bevolkingsgroep is zo diepgeworteld dat deze mensen haast geen kansen krijgen. Ze worden samengebracht in een getto (bv Lunik IX) of in dorpen waar geen asfaltweg is, geen stromend water (een kraan voor het hele dorp) en geen of zeer beperkt elektriciteit. De kinderen mogen niet naar school met de Slovaakse kinderen en krijgen dus apart onderwijs in overbevolkte schooltjes. Hierdoor kunnen deze kinderen maar halve dagen naar school. Elk gezin heeft meerdere kinderen die graag gezien worden, maar die door beperkte mogelijkheden zeker niet in goede omstandigheden opgroeien: het is er niet proper, er wordt veel alcohol gebruikt (ook door zwangere moeders) en er is een enorme werkloosheid onder de Roma's. Men wil hen haast

nooit in dienst nemen, omdat er al weinig werk is voor 'het eigen volk' en omdat ze niet naar school zijn geweest.

Er wordt gewerkt aan integratie maar het gaat zeer moeizaam.

Wanneer ze een fout maken vliegen de ouders (veelal de vader) in de gevangenis en worden de kinderen hen ontnomen, men neemt dan meestal het jongste kind weg bij de moeder omdat dat het meest kwetsbare is. Dan zal men dat in een 'cleane' instelling of pleeggezin plaatsen. Er wordt zeer hard gewerkt aan een herintegratieproces wanneer de situatie in het gezin terug beter is, maar als men het verschil tussen beide werelden bekijkt is dit een op voorhand haast verloren zaak.

Tijdens het congres dat de Slovaakse Centrale autoriteit organiseerde werd duidelijk dat Slowakije wil gaan samenwerken met Amerika en andere landen om van daaruit jonge kinderen in adoptie in eigen land te kunnen plaatsen. Voor Roma-kinderen vinden ze geen gezinnen, de Slovaakse koppels willen graag 'blanke' kindjes adopteren.

We eindigden dus met een groot dilemma:

Er zijn kinderen in nood, die in een instelling opgroeien en waarvoor we een thuis kunnen zoeken. Maar als we die gaan adopteren werken we mee aan een scheefgetrokken systeem van diepgewortelde discriminatie waarbij kinderen uit hun gezin worden weggehaald, omdat de ouders er niet goed voor zorgen. Oorzaak van het hele systeem is dat deze gezinnen geen kansen krijgen.

Als we naar het subsidiariteitsprincipe kijken stellen we vast dat er in Slowakije veel gezinnen kinderen willen adopteren, maar geen kinderen met een Roma afkomst.

We besloten na het kanaalbezoek ons verder te informeren bij o.a. bisdom Gent en de Salesianen die de school in Lunik IX openhouden. In 2020 zullen we hierrond een besluit nemen.

Lunik IX

Op bezoek bij een gezin waar een kindje in pleegzorg werd geplaatst.

Instelling voor geplaatste kinderen

4.10. Ethiopië - Stopgezet

Op dinsdag 09/01/2018 stemde het Ethiopische Parlement over een wijziging van de artikels 193 en 194 van "Revised Family Code 2000/213", die handelen over adoptie door buitenlanders. Met 540 stemmen voor en 6 stemmen tegen werden beide artikels aangepast zodat adopties door personen met een buitenlandse nationaliteit niet meer toegelaten zijn in Ethiopië. De principebeslissing van de Ethiopische overheid om te stoppen met internationale adopties werd reeds in april 2017 genomen, maar de wetgeving wordt pas in 2018 aangepast. Met de beslissing van het Ethiopische Parlement valt dus definitief het doek over de buitenlandse adopties vanuit Ethiopië.

Er kwam in 2019 veel aandacht rond adopties uit Ethiopië door een getuigenis in HLN waarna Ray of Hope gehoord werd op een speciale hoorzitting omtrent adopties uit Ethiopië.

Enkele families stelden vragen bij de correctheid van het achtergrond dossier van de adoptiekinderen omdat ze na een zoektocht ter plaatse meer informatie vonden.

Tijdens de hoorzitting werd Ray of Hope en VCA gehoord door de commissie welzijn van het Vlaams parlement. Ray of Hope lichtte toe hoe procedures verliepen en wie voor welke verantwoordelijkheid in stond.

Minister Vandeurzen besloot tgv deze hoorzitting een expertenpanel op te richten dat adopties uit Ethiopië en andere landen zal onderzoeken, alsook aanbevelingen naar de toekomst toe zal geven.

Ray of Hope analyseerde de vragen van adoptanten en geadopteerden die nav het krantenartikel op de dienst binnenkwamen. We namen deze stuk voor stuk ernstig en laten deze onderzoeken. Ook VCA ontving een 20tal vragen over Ethiopische dossiers. In totaal vonden via Ray of Hope 626 kinderen een thuis in Vlaanderen.

Ray of Hope blijft zich engageren, ondanks dat de werking in Ethiopië stopgezet werd, de roots- en nazorgvragen te blijven opnemen. Hiervoor werd er een nieuwe contactpersoon gezocht en gevonden. Hij heeft ervaring met zoektochten naar familie en verwanten in Ethiopië en kon voor Ray of Hope al enkele zoektochten realiseren.

We stellen ook vast dat er in Ethiopië en in België verschillende organisaties ontstaan die online mensen laten zoeken naar familie. Zowel geboorte families als geadopteerden kunnen hierop een 'zoekertje' plaatsen zonder enige controle. Dit leidt soms tot zeer pijnlijke situaties omdat informatie die geadopteerden langs deze weg verkregen achteraf niet correct bleek te zijn of dat er een niet aflatende vraag naar contact kwam zonder dat de geadopteerde daarop in wenste te gaan. Ook daarom wil Ray of Hope blijvend ijveren en werken naar een goed contact voor rootsvragen en onderzoek.

4.11. Sri Lanka – Stopgezet

- Werkzaam in Sri Lanka van 1996 tot 2017
- 49 kinderen vonden een thuis door bemiddeling van ROH
- Verdragsland
- Centrale Autoriteit: Probation and Child Care Services = Probation Office

In 2017 besloten we het kanaal stop te zetten.

In 2018 kregen we de boodschap vanuit VCA dat alle rootsvragen via hen gesteld moesten worden. Alle contacten zijn dus stopgezet.

Voor zoekvragen moeten geadopteerden zich nu richten tot VCA, pas begin 2020 kwam hier een eerste resultaat. Velen werden ook afgewezen. We hopen dat er naar de toekomst toe meer vragen behandeld kunnen worden en tot een resultaat leiden.

4.12. Landen in Onderzoek

Heel wat kanalen zijn in onderzoek bij Ray of Hope. De dienst voldoet aan de vereisten van vijf herkomstlanden waaruit de laatste drie jaren kinderen thuishkwamen. An sich zijn nieuwe proefkanalen niet noodzakelijk. Neemt niet weg dat we het als dienst belangrijk vinden waar noden zijn deze te beantwoorden. Daarnaast moeten we er ook rekening mee houden dat indien een samenwerking wordt stopgezet er kan zijn voor heroriëntatie.

Hieronder wordt de stand van zaken van de landen in onderzoek weergegeven.

4.12.1. Burundi

- Aanvraag kanaalonderzoek 11/04/'07
- Indiening voorlopige kanaalcontrole 13/09/'07
- Akkoord VCA tot verderzetting kanaalonderzoek: 17/10/'07
- kanaalonderzoek ingediend op 05/02/2009
- Verdragsland

Burundi is een land dat veel belang hecht aan het Verdrag van Den Haag en dit ook correct wenst uit te voeren. Niettegenstaande dit gegeven is het wel zeer moeilijk gebleken om er erkend te worden als adoptiedienst.

VCA kon tot op heden nog geen akkoord geven om proefdossiers te starten. Om in Burundi te mogen starten met adopties dient Ray of Hope ook in Burundi erkend te worden. Het erkenningsdossier van Ray of Hope is ter plaatse meermaals zoek geraakt. In 2014 leek er vooruitgang te zijn maar nadien kwam het dossier opnieuw vast te zitten bij de overheid.

In februari 2015 stuurde Mr. Harushimana (toenmalige contactpersoon) een voorstel tot overeenkomst door voor een contactpersoon ter plaatse. We hadden verwacht dat een vertegenwoordiger van Ray of Hope in 2015 naar Burundi zou afreizen om een overeenkomst te ondertekenen met de overheid en een update van de vorige kanaalcontrole uit te voeren. Echter wegens onrust sedert maart 2015 in Burundi kwam het aanvraagdossier van Ray of Hope en de planning voor een kanaalbezoek terug stil te liggen.

Via het Vlaams Centrum voor Adoptie werd er in 2016 een zelfstandige adoptie gerealiseerd in Burundi. De familie deed dit met behulp van een advocaat ter plaatse. Ray of Hope nam contact op met deze advocaat en hij slaagde erin om het dossier nieuw leven in te blazen. Er werd echter een zeer grote bijdrage gevraagd. Hierna bleken er nog onduidelijkheden omtrent erkenningsvoorwaarden als adoptiedienst die eerst moeten uitgeklaard worden. Ook in 2019 kon dit dossier dus niet worden afgerond.

4.12.2. Rwanda

Ray of Hope diende een aanvraag tot onderzoek in op 29/09/2017.

Men heeft gedurende lange tijd geprobeerd om binnenlands oplossingen te vinden voor de kinderen waardoor interlandelijke adopties niet toegelaten waren.

Intussen heeft de overheid aangegeven dat interlandelijke adopties terug toegelaten zijn vanuit Rwanda.

Sindsdien werd dit terug meer opgevolgd, maar uit de praktijk bleek in 2019 dat er nog geen interlandelijke adopties gebeurden. Daarnaast is de communicatie met de centrale autoriteit niet gemakkelijk omdat zij enkel van centrale autoriteit tot centrale autoriteit willen communiceren, wat een samenwerking niet gemakkelijker maakt.

4.12.3. Benin

In februari 2012 stuurden we de wetgeving door naar VCA waarna we in maart 2012 negatief advies van de VCA ontvingen voor het verder zetten van het onderzoek naar de mogelijkheden van adoptie uit Benin.

Ray of Hope besliste om het onderzoek niet stop te zetten en legde contact met de Ambassade van Benin en met een contactpersoon ter plaatse nl. Mevr. Esther Orou.

De procedure tot het ratificeren van het Haags verdrag en het oprichten van een centrale autoriteit in Benin heeft heel veel tijd in beslag genomen en zorgde ervoor dat het zeer moeilijk was om de nodige informatie te bekomen.

Op 1 oktober 2018 trad het Verdrag van Den Haag van 29 mei 1993

inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking met betrekking tot interlandelijke adoptie in Benin in werking.

In 2019 was er nog geen beslissing rond o.a. de erkenningsvoorwaarden als dienst. Van zodra deze wetgeving getekend is en in voege is, hopen we het inlichtingendossier te kunnen afwerken voor VCA.

4.12.4. Democratische republiek Congo

In mei 2013 werden we gecontacteerd door mevrouw Chris Philipsen, secretaris van een Belgische vzw genaamd Zaba-kina. Zij stelde ons de vraag of een eventuele samenwerking met het weeshuis dat ze in Boma, Congo, steunt mogelijk zou zijn. De vzw had zelf reeds contact opgenomen met VCA en ook daar werden de mogelijkheden tot samenwerking met een dienst mogelijk geacht.

In juni 2013 bezorgden we de wetgeving aan VCA waarna we advies van de VCA ontvingen voor het onderzoeken van de mogelijkheden van adoptie uit DR Congo.

Chris Philipsen bracht ons in contact met père Antoine Phambu Lutete, directeur van CREROEA, die samen met ons het programma uitwerkte voor een kanaalonderzoek ter plaatse. Eind oktober 2013 vertrokken twee bestuurders van Ray of Hope naar DR Congo. Zij dienden een erkenningsdossier in bij de

plaatselijke autoriteiten en legden de contacten in functie van een eventuele samenwerking.

Uit de contacten bleek dat het niet evident werken zal zijn in Congo, maar dat een samenwerking met het weeshuis CREROEA mogelijk is. Er zou gewerkt worden met een contactpersoon in Kinshasa die ons zal vertegenwoordigen, m.n. Dr. Baudry. Hij is arts van opleiding en heeft in 2014 in België een stage gelopen bij het UZA. Hierdoor kon hij ook kennismaken met de werking van Ray of Hope. Dr. Baudry bracht in 2015 een bezoek aan het weeshuis CREROEA in Boma en besprak ook de samenwerking met père Antoine Phambu Lutete. Hij bezocht er de kinderen.

In 2014 besliste Congo tot een moratorium waardoor kinderen na de adoptieprocedure het land niet mochten verlaten. Hierdoor besloot VCA geen akkoord te geven voor opstart van een proeffase. Tot eind 2015 was het moratorium nog van kracht, maar werden met mondjesmaat uitgangspersmissies afgeleverd. In 2016 werd er gewerkt aan een wetwijziging en was er de hoop dat deze in voege kon treden, zodat er een samenwerking opgestart kon worden. Tot op heden is dit nog niet gebeurd.

Ray of Hope volgt dit kanaal van kortbij op om een samenwerking te starten van zodra dit toegelaten is. In 2017 kregen we van de overheid de melding dat ons dossier in behandeling is genomen. We moesten de erkenning laten verlengen. Gezien de onmogelijkheid om op te starten op dit moment zijn we hier niet op ingegaan.

In januari 2019 werd Félix Antoine Tshisekedi de nieuwe president in Congo. De contacten tussen België en Congo worden opnieuw aangehaald. Daarnaast kwam er een onderzoek naar recente adopties uit Congo. Voorlopig kunnen we dus nog niets betekenen voor de kinderen die een thuis zoeken in het weeshuis in Boma, maar we behouden de contacten ter plaatse. Indien er meer duidelijkheid komt over adoptieprocedures zal Ray of Hope niet nalaten een nieuwe aanvraag tot samenwerking te doen aan VCA.

5 Evaluatie

Zowel de adoptanten als de medewerkers evalueren de dagelijkse werking van vzw Ray of Hope. Deze evaluaties gebeuren zowel op een informele als een formele manier.

Voor adoptanten zijn er drie manieren om de werking formeel te evalueren:

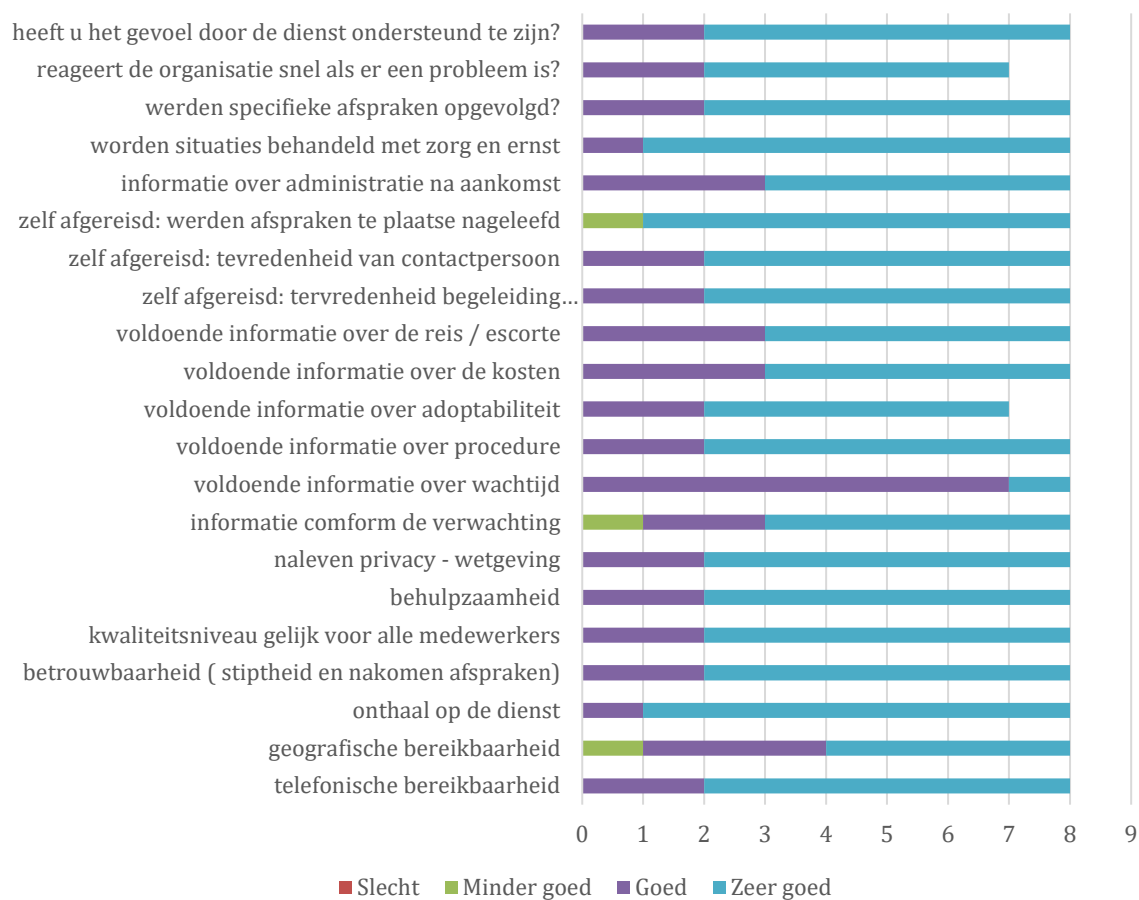
Een eerste gesprek gebeurt kort na aankomst van het kindje in België. De teamleden kunnen dan onmiddellijk problemen of misverstanden vernemen. Als het niet bij aankomst mogelijk is, dan kan het eerst telefonisch en later bij het eerste huisbezoek na 3 maanden. Deze gesprekken meten het best de tevredenheid van de adoptanten.

Een tweede manier waarop de ouders Ray of Hope kunnen evalueren, is via een **tevredenheidsmeting**. Na het aankomstgesprek krijgen de families dit document en bezorgen het ingevuld terug aan de dienst. De meting wordt geanalyseerd, besproken op de briefing en de resultaten komen in het jaarverslag waarna de RVB het geheel evalueert (zie tabel 25). Aan de hand hiervan worden doelstellingen geformuleerd voor de dagelijkse werking van Ray of Hope.

Om een zo volledig mogelijk resultaat te bekomen, krijgt men bij het aankomstgesprek de tevredenheidsmeting mee met een gefrankeerde enveloppe. Er werd ook een online invulformulier opgesteld dat vanaf 2020 zal gebruikt worden om een maximaal ontvangst van de tevredenheidsmetingen te krijgen. Op het eerste huisbezoek wordt hieraan herinnerd en bij het eindejaar worden de families die de tevredenheidsmeting nog niet hadden ingevuld, gevraagd dit alsnog te doen. We ontvingen 8 tevredenheidsmetingen van de 10 families die thuishkwamen met hun kindje(s). Dit staat voor 80%, wat een mooi resultaat is.

Tevredenheidsmeting 2019

Bovenstaande grafiek geeft de resultaten weer voor 2019 die in **tabel 25** in cijfers staan.

Alle families duiden op de meeste gebieden goed tot zeer goed aan. 119 keer werd zeer goed aangeduid en 47 keer goed, op een maximale score van 176 (8 enquêtes X 22 vragen), dit bedraagt 94%. Ondanks de moeilijkheden die er geweest zijn blijven de adoptanten dus toch erg tevreden over de dienstverlening. Slechts drie keer werd minder goed aangeduid en geen enkele keer slecht.

De drie keer minder goed werden aangeduid voor de geografische bereikbaarheid, informatie conform de verwachtingen en of de afspraken ter plaatse werden nageleefd.

Aangezien het telkens om één persoon gaat zijn deze zaken individueel besproken.

Hoogste tevredenheid (7 keer "zeer goed") behalen we op:

- Onthaal op de dienst,
- Afspraken ter plaatse nageleefd
- Worden situaties behandeld met zorg en ernst

Er zijn geen uitschieters. We kunnen stellen dat de tevredenheidsmeting van de dienst zeer goed scoort.

In 2019 gebeurde er een tevredenheidsmeting door de VCA. De resultaten waren ook hier positief voor alle adoptiediensten.

Tabel 25: resultaten tevredenheidsmeting 2019		NVT	Slecht	Minder	Goed	Zeer goed	TOTAAL
1	telefonische bereikbaarheid	0	0	0	2	6	8
	geografische bereikbaarheid	0	0	1	3	4	8
2	onthaal op de dienst	0	0	0	1	7	8
3	betrouwbaarheid (stiptheid en nakomen afspraken)	0	0	0	2	6	8
4	kwaliteitsniveau gelijk voor alle medewerkers	0	0	0	2	6	8
5	Behulpzaamheid	0	0	0	2	6	8
6	naleven privacy – wetgeving	0	0	0	2	6	8
7	informatie conform de verwachting	0	0	1	2	5	8
8	voldoende informatie over wachttijd	0	0	0	7	1	8
9	voldoende informatie over procedure	0	0	0	2	6	8
10	voldoende informatie over adoptabiliteit	1	0	0	2	5	8
11	voldoende informatie over de kosten	0	0	0	3	5	8
12	voldoende informatie over de reis / escorte	0	0	0	3	5	8
13.1	zelf afgereisd: tevredenheid begeleiding contactpersoon	0	0	0	2	6	8
13.2	zelf afgereisd: tevredenheid van contactpersoon	0	0	0	2	6	8
13.3	zelf afgereisd: werden afspraken te plaatse nageleefd	0	0	1	0	7	8
14	indien escorte: tevreden over de begeleiding?	5	0	0	0	3	8
15	informatie over administratie na aankomst	0	0	0	3	5	8
16	worden situaties behandeld met zorg en ernst	0	0	0	1	7	8
17	werden specifieke afspraken opgevolgd?	0	0	0	2	6	8
18	reageert de organisatie snel als er een probleem is?	1	0	0	2	5	8
19	heeft u het gevoel door de dienst ondersteund te zijn?	0	0	0	2	6	8
	TOTAAL	7	0	3	47	119	176

Ray of Hope vzw
Knoptandstraat 25
B-9160 Lokeren

☎ 0032 9 356 75 79
☎ 0032 9 367 55 64

✉ info@rayofhope.be
🌐 www.rayofhope.be